

10.2024
JG 28
#07

RANDKRANT

Maandblad over de Vlaamse Rand

FR-DE-EN
Traductions
Übersetzungen
Translations

Ruimtelijke (wan)orde in de Rand

Stadsgewest, voorstad, groene buffer?

Verschijnt niet in januari, juli en augustus - Foto: Filip Claessens

FIGURANDT LEEN DU BOIS

**'De vraag naar
kinderopvang is
ontzettend gegroeid'**

**De moeilijke zoektocht
naar reconversie van
oude industrie**

GEMEENTERAADSVERKIEZINGEN

De veranderingen

**Hoge Gezondheidsraad wil
verbod op nachtvluchten**

AMIR BACHROURI EN PAUL VERHAEGHE

**'Mensen zoeken
verbondenheid'**

DE KETTING

Kristin Van Orshoven (71) uit Hoeilaart werd door Nona Van Rossom aangeduid om **de ketting** voort te zetten. Van Orshoven is gepensioneerd leerkracht Economie en baat, samen met echtgenoot Pierre, B&B Huize Dumberg uit. Leef gelukkig: consuminder is haar levenswijshouding.

‘Fijne mensen ontmoeten, geeft energie’

Kristin Van Orshoven groeide op in Hoeilaart waar haar vader achter de kerk een huisartsenpraktijk had. ‘Onze familie heeft hier haar wortels die tot 500 jaar teruggaan. Toen ik verder ging studeren, verhuisde ik naar Leuven. Daarna gaf ik les aan het Sint-Victorcollege in Alsemberg tot ik in 2013 met pensioen ging. Sinds 1983 wonen we op de Dumberg in Hoeilaart. Toen onze kinderen het huis uit waren, zijn we met onze B&B gestart. Dat doen we ondertussen vijftien jaar. Voor ons plezier, niet om den brode. Er komt best wel wat bij kijken, maar we doen het graag. We hebben twee kamers: een Nero-kamer en een Kuifje-kamer, beide ingericht met hebbedingen van de striphelden. Er staat zelfs Nero-bier in de koelkast van de Nerokamer. Mijn vader zaliger werd als huisarts door striptekenaar Marc Sleen, die ook in Hoeilaart woonde, met gesigioneerde albums betaald. Dat ging vroeger zo: sommige patiënten betaalden de huisbezoeken met druiven, andere met tomaten en kervel, Sleen met strips.’

Onthaasten

‘We heten de mensen die willen onthaasten en op hun gemak de streek willen ontdekken met veel plezier welkom in Huize Dumberg. We mikken niet op klanten via booking.com; we willen onze gasten meer bieden dan een bed en een ontbijt. We willen hen ook wat streekkennis bijbrengen. Want er valt hier veel te beleven: het Zoniënwood, het Tournay-Solvay-park met het museum van Fondation Folon, het Hergé-museum in Louvain-la-Neuve, het Afrikamuseum in Tervuren, Waterloo, Brussel, Waver, noem maar op. We hebben zelf veel gereisd en we

geven onze gasten graag tips mee over wat er in de omgeving allemaal te beleven valt. Met de B&B Rijsgat in Sint-Pieters-Kapelle hebben we een arrangement: een tweedaagse fietstocht met één overnachting bij ons en eentje bij hen. Een prachtig parcours door het Zoniënwood en het Pajottenland. Leuke mensen ontmoeten, geeft veel energie. Diploma, ras, stand, gender doen er niet toe. Iedereen is welkom, mits wederkerig respect. We ontvangen de mensen zoals we zelf graag ontvangen zouden worden.’

Doender

‘Ik vind het belangrijk om goed te doen voor de medemens. Bakken is mijn hobby. Als *doender* – de bijnaam voor mensen uit Hoeilaart – maak ik gebak voor het goede doel. De ene keer voor de Alzheimer Liga, een andere keer ten voordele van onderzoek naar kinderreuma. Eind augustus is er een wijkfeest in Maleizen, dat door vriendinnen Rita en Christine wordt georganiseerd. Gezien creativiteit mijn ding is, verpak ik de koekjes in dozen die ik van oude strips van Kuifje en Nero maak. Destijds heb ik met mijn leerlingen heel wat acties ondernomen. Creatief met hen bezig zijn, was een echt plezier.’

‘Je mag me ook gerust *madam recup* noemen. Ik kan niet tegen weggooien. Hergebruiken en doorgeven, is mijn motto. Ik vind het belangrijk dat jongeren met weinig tevreden leren zijn en zich engageren voor anderen. *Less is more* is een levenswijshouding die ik tijdens de lessen economie doorgaf. Leef gelukkig: consuminder.’ ●

TEKST Joris Herpol – FOTO Filip Claessens

INHOUD

- 06 Van Asse tot Zaventem
- 07 De maand
- 13 Markante figuren
- 21 Politieke tongen
- 23 Middenin
- 32 Gemengde gevoelens

CULTUUR

‘Mensen zoeken verbonderheid’

Amir Bachrouri en Paul Verhaeghe schreven twee zeer verschillende boeken, maar komen allebei uit bij de constatering dat er in onze maatschappij een soort onbehagen heerst. ‘Hoop in de maatschappij kan omslaan in boosheid.’

UIT IN DER RAND

EN OOK

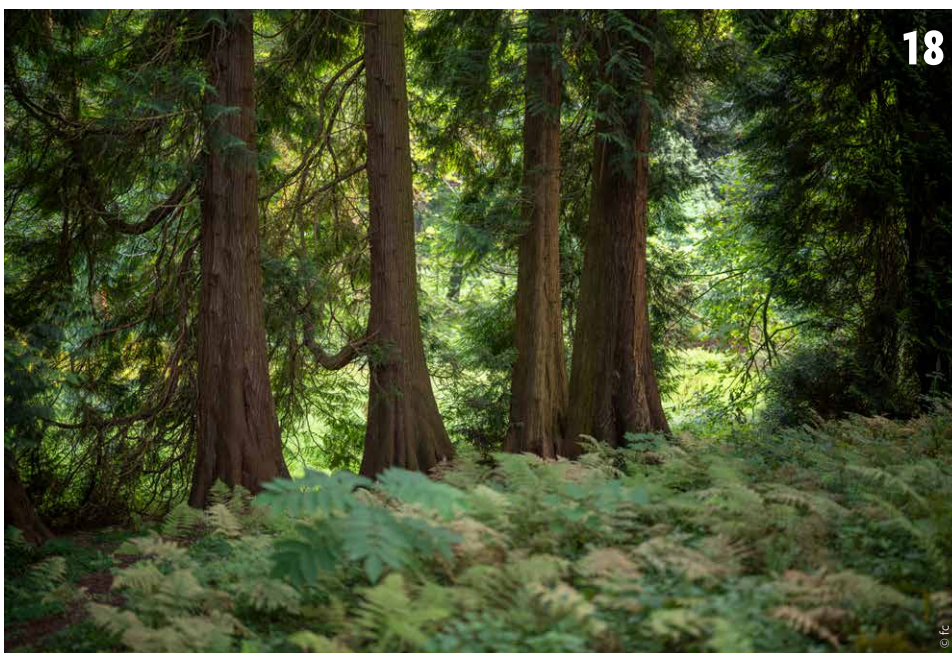
- 06/08 Hoe omgaan met taal in sportclubs en speelpleinen?
- 09 Jonge wind Gala Dragot ‘Ik bloos als ik naar mijn plantjes kijk’
- 12 Op verkenning Eerst het water, de rest komt later
- 17 LūpaGangGang Jazz met een urbane blik
- 26 Waar loopt de waterloop? De Zenne van zuid naar noord

VERDELING RandKrant oktober wordt bus-aan-bus verdeeld in Grimbergen, Vilvoorde, Machelen, Zaventem, Kraainem, Wezembeek-Oppem, Tervuren, Overijse en Hoeilaart.

RANDKRANT

**Eerst het water,
de rest komt later**
De Blue Deal is een ambitieus programma van Europa om onze waterhuishouding op orde te krijgen. Hoe ver staat het ermee in de Rand? Houden we het meestal droog? Of staan onze botten best klaar achter de deur?

De advocaat van de walvissen
Mariene biologe Joëlle De Weerdts uit Grimbergen is in Centraal-Amerika de expert inzake bescherming van walvissen. 'Mijn onderzoek heeft de migratiestromen van de walvissen in kaart gebracht.'

**GR Groene Gordel - etappe 2
Van Groenendaal naar Tervuren**
Wandelen in de Vlaamse Rand is heerlijk. Zeker ook als je de vernieuwde GR Groene Gordel volgt. De route bestaat uit acht etappes. RandKrant stuurde redacteur Gerard Hautekeur en zijn vrouw op verkenningstocht.

Ruimtelijke (wan)orde in de Rand

Stadsgewest, voorstad, groene buffer?

Je kunt er niet naast kijken: stedenbouwkundig is de Vlaamse Rand een zootje, en het lijkt onbegonnen werk om enigszins orde in die chaos te scheppen. Vlaams Bouwmeester Erik Wieërs tekent enkele interessante krijtlijnen uit.

TEKST Jan Haeverans – FOTO Filip Claessens

Wat zijn de stedenbouwkundige uitdagingen in onze regio? Hoe pak je zo'n gebied aan? Hoe zorg je voor meer harmonie en groen? Hoe verbeter je de woon- en werkkwaliteit? 'De randen van steden, en zeker die van Brussel, zijn een enorm amalgaam', zegt Vlaams Bouwmeester Erik Wieërs. 'Vooral uit economische drijfveren, sterk gedirigeerd vanuit bereikbaarheid met de auto, is een heel grillig en fragmentarisch patroon ontstaan van

woningen, industrie, kantoren en commerciële centra. Het resultaat is heel chaotisch. Dat geldt voor alle grote Europese steden, maar is in België zeer uitgesproken.'

Al ziet de Bouwmeester ook positieve ontwikkelingen. 'Meer en meer wordt er gekeken naar de herbestemming van gebouwen. Dat zie je heel sterk in Brussel, waar het veel moeilijker is geworden om een gebouw zomaar af te breken. In veel gevallen

ben je verplicht om minstens de structuur van een pand te behouden en het een andere invulling te geven. Zo kan een oud kantoorgebouw een school worden bijvoorbeeld. Het gaat erom de beschikbare middelen veel economischer en ecologischer in te zetten. Niet meer of weinig bijbouwen, maar de bestaande structuren hergebruiken. Zodat groen en open ruimte zoveel mogelijk gevrijwaard kunnen blijven.'

Groen accent is goed

De nadruk die de Vlaamse overheid legt op het groene karakter van de Rand, de zogenaamde Groene Gordel, vindt de Bouwmeester een prima benadering. Naast het hergebruik van bestaande gebouwen, wijst hij daarvoor ook op het grote belang van de *modal shift*: het verminderen van het autoverkeer ten voordele van de fiets en het openbaar vervoer. 'De nadruk leggen op groen is een goed uitgangspunt voor een kwalitatief woonbeleid. Maar dan moet je ook ontharden, inzetten op minder weginfrastructuur en zorgen voor betere fiets-, bus- of tramverbindingen. Cruciaal is dat je wonen concentreert in de buurt van plaatsen met een goed openbaar vervoer, zoals stations of bushaltes, of dat je woningen groepeerd en vlakbij een bushalte voorziet. Op die manier kun je drastisch vergroenen, groene gebieden met elkaar verbinden tot je als het ware één groot aaneengesloten gebied hebt waarin je de natuur optimaal kunt beschermen en de biodiversiteit stimuleert.'

Wieërs heeft wel wat vragen bij de realiseerbaarheid van een dergelijk scenario. 'Een groot probleem is de logistiek. Grote winkelketens zijn vooral gemaakt voor klanten die met de auto komen en worden bevoorrad met vrachtwagens. Er zijn steden waar trams overdag mensen vervoeren en 's nachts winkels bevoorraden, maar dat lijkt me hier nog moeilijk te organiseren. Hetzelfde geldt voor de spoorwegen. Bedrijvigheid te ver van het spoor zou idealiter stilaan moeten verhuizen naar een locatie dichterbij. Zoiets vraagt een strategie op lange termijn, wat met de korte politieke mandaten lastig is. Je kunt een bedrijf in een bepaald gebied wel een uitdoofscenario op een termijn van dertig jaar opleggen, maar niet op vijf jaar.'

Stad naast de stad

Is de creatie van een soort *Randstad* een goede optie? Naar analogie van het idee van

één langgerekte kuststad aan de Noordzee, dat weleens door voorgangers van de huidige Bouwmeester werd gesuggereerd. Het samenbrengen van versnipperde kleinere eenheden in een groter geheel. ‘Het lijkt me geen goed idee om een stad naast Brussel te creëren. De Vlaamse Rand is bovendien geen samenhangend geheel. Dorpen vragen bijvoorbeeld een andere aanpak dan industriële centra. Omgekeerd lopen Brussel en de Rand op sommige plaatsen bijna onmerkbaar in elkaar over: ruimtelijk, stedelijk of qua landschap. Puur ruimtelijk gezien zou er meer bij te winnen zijn om beide gebieden als één geheel te zien, één stadsgewest. Zoals bijvoorbeeld in Londen het geval is. Daar heb je één beleid voor een gebied van maar liefst zeven miljoen inwoners.’

‘Grenzen maken zaken complexer. Een tramlijn of een spoorverbinding aanleggen, wordt al gauw een kluwen. Of neem een laan die je zou willen vergroenen. Die kan deels een gewestweg zijn, deels een gemeenteweg, en voor een stuk ook nog eens in een ander gewest liggen. Elk met zijn eigen bevoegdheden. In een stad als Londen ligt dat allemaal veel gemakkelijker, zelfs de Antwerpse rand is op dat gebied simpeler.’

Een en ander lijkt haaks te staan op een nota van vzw ‘de Rand’ die ooit stelde dat de regio geen *overloopgebied* van het Brussels Gewest mag worden, maar vooral moet inzetten op goede connecties met omliggende steden als Aalst, Mechelen, Leuven. Voor Bouwmeester Wieërs hoeft het ene het andere niet uit te sluiten. Goede verbindingen en contacten tussen steden zijn sowieso een goed idee. Lokale overheden staan daar wel eens huiverig tegenover, vaak omdat ze hun eigen handelaars willen beschermen, maar eigenlijk heeft iedereen baat bij betere verbindingen. Zo kunnen die omliggende steden bijvoorbeeld mee de groei van Brussel opvangen, en kunnen ze op die manier meer groen in Brussel en de Rand helpen vrijwaren.’

Functies terug combineren

Ruimte is schaars in de Rand. In onze voorbije reeks Randlabour constateerden we dat wonen en werken wel eens met elkaar in conflict komen. Bijvoorbeeld wanneer werkgeversorganisaties klaagden dat langs het kanaal woonprojecten te veel ruimte innemen ten nadele van economische activiteiten. De Bouwmeester pleit voor

flexibiliteit. ‘In de naoorlogse stedenbouw zijn we steden functioneel beginnen op te splitsen in zones voor wonen, werken, handel,... Het zou interessant zijn om wonen en werken weer op dezelfde plek te combineren, zoals dat in middeleeuwse steden heel sterk het geval was. Door bijvoorbeeld wonen boven bedrijven te stimuleren. Zo iets moet natuurlijk goed ontworpen en gepland worden om wederzijdse overlast te vermijden. Maar er zijn al heel wat geslaagde voorbeelden die bewijzen dat het kan.’

Ook in de dorpen in de Rand wordt ruimte steeds schaarser. Kunnen zij hun eigen karakter behouden of is de strijd tegen de verstedelijking bij voorbaat een verloren

“ In de naoorlogse stedenbouw zijn we steden functioneel beginnen op te splitsen in zones voor wonen, werken, handel. Het zou interessant zijn om wonen en werken weer op dezelfde plek te combineren.

zaak? ‘We hebben nu een studie lopen van vier teams in acht dorpen in Vlaanderen over *dorpelijk wonen*, want ook elders in Vlaanderen groeit de dorpsbevolking. De vraag is hoe we dat kunnen opvangen in de kernen zonder de randen van de dorpen vol te bouwen. Hoe we dorpskernen dus dener kunnen maken. Vandaag wordt veel te vaak gekozen voor appartementsgebouwen, maar dat is eigenlijk een stedelijk model dat haaks staat op de beeldkenmerken van een dorp. We gaan in de studie dan ook op zoek naar passender

typologieën. Tegen het voorjaar van 2025 verwachten we de resultaten van de studie.’

Gezonde woningen

En ten slotte: de Rand telt ontzettend veel verouderde huizen. Hoe krijgen we die allemaal energiezuinig of energieneutraal tegen 2050, zoals Europa eist? ‘We hebben geen keuze, we zullen wel moeten’, zegt de Vlaamse Bouwmeester laconiek. Al heeft hij zo zijn eigen ideeën over hoe we het best dat doel kunnen halen. Zijn eerste voorstel is alvast opmerkelijk. ‘Nu wordt heel hard ingezet op isolatie; alternatieve energie komt pas op de tweede plaats. Laten we dat omkeren. Eerst voluit gaan voor schone energie en dan geleidelijk beter isoleren.’ De feiten lijken hem gelijk te geven. Heel wat mensen in niet zo goed geïsoleerde huizen slagen er toch in hun verbruik laag te houden, terwijl omgekeerd mensen in goed geïsoleerde woningen vaak minder letten op hun energieverbruik. Isolatie levert zo soms minder energiebesparing op dan verhoopt.

Voorts wil Wieërs meer inzetten op wijkrenovaties. Subsidies zijn nu privaat georganiseerd, maar eigenlijk is het veel efficiënter om wijken als geheel aan te pakken. En dan kun je ook meteen zaken doen als ontharden, een autodeelsysteem opzetten, wijkverwarming organiseren met bijvoorbeeld een warmtenet, enzovoort. Dat gaat veel beter, sneller en goedkoper dan dat ieder individueel zijn huis in orde brengt.’

Wonen we over dertig jaar in een groene Rand met veel minder auto- en vrachtverkeer en energiezuinige, gezonde woningen? Laten we positief zijn: het zou zomaar eens kunnen. ●

www.vlaamsbouwmeester.be

FR Quartier urbain, banlieue, zone tampon verte?

Il est indéniable qu'en matière d'urbanisme, le Vlaamse Rand est un véritable capharnaüm, et il semble impossible de mettre de l'ordre dans ce chaos. Le Maître-architecte flamand Erik Wieërs trace quelques contours intéressants. ‘La périphérie, et certainement celle de Bruxelles, est un énorme amalgame. Un tissu très capricieux et fragmentaire de logements, d’industries, de bureaux et de centres commerciaux a vu le jour, principalement pour des raisons économiques, fortement liées à l’accessibilité en voiture. Le résultat est très chaotique. Ce phénomène s’applique à toutes les grandes villes européennes, mais il est très prononcé en Belgique.’ Toutefois, le Maître-architecte constate également des évolutions positives. Par exemple, de plus en plus de personnes s’intéressent à la réaffectation des bâtiments, à la densification de l’habitat ou à la combinaison de différentes fonctions.

© dl

Taal op de speelpleinen

VLAAMSE RAND Vzw 'de Rand' heeft de voorbije drie jaar acht speelpleinwerkingen in de brede Vlaamse Rand begeleid om te evolueren naar een *talig speelplein*. 'Al enkele jaren groeide het besef dat taalstimulering Nederlands niet enkel iets is voor op de school. Alle vrijetijdsactiviteiten zijn in principe een leuke oefenkans Nederlands. Als kinderen zich amuseren, komen ze vaker tot praten, discussiëren, luisteren,... dingen die wij kaderen onder *talige interactie*', vertelt Jaan Dehantschutter, stafmedewerker Taalpromotie bij vzw 'de Rand'.

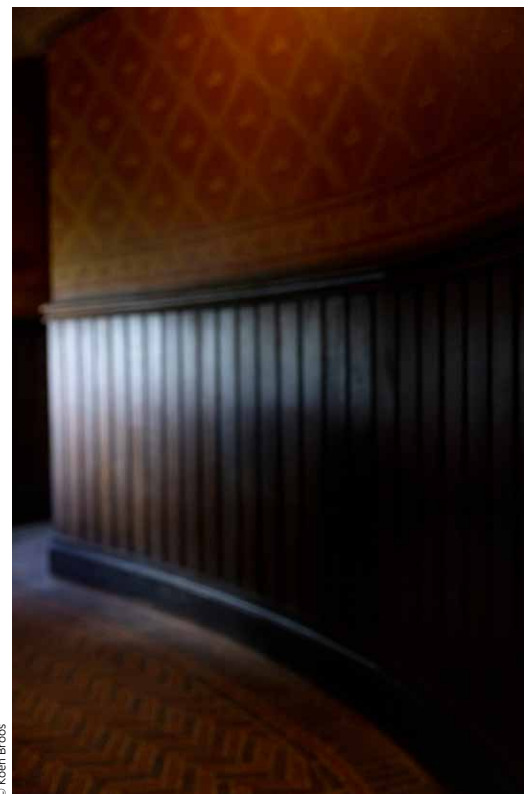
Niet alle begeleiders van een vrijetijdsactiviteit weten van nature hoe ze die *talige interactie* kunnen stimuleren of hoe ze het best omgaan met een kind dat geen of niet goed Nederlands spreekt. Meer en meer komt de vraag om daarover vormingen te geven.' Vzw 'de Rand' kiest om in te zetten op de speelpleinen omdat speelpleinen heel laagdrempelige initiatieven zijn. 'Speelpleinen behoren tot de activiteiten waar het publiek zeer divers is qua (thuis)taal en origine', legt Dehantschutter uit. 'We gingen aan de slag in Beersel, Zaventem, Vilvoorde, Meise, Londerzeel, Machelen, Grimbergen en Halle. We gaven

workshops en advies aan animatoren en speelpleinverantwoordelijken, en coachten animatoren op het terrein. Elke begeleiding is uniek. Het is altijd maatwerk. Sinds dit jaar werken we ook intensief samen met de Vlaamse Dienst Speelpleinwerk. Een goede zaak, want de vraag naar ondersteuning groeit.'

Op een speelplein is er een groot verloop van animatoren. Vzw 'de Rand' zet daarom van bij het begin in op een structurele inbedding van thema's als taaltoegankelijkheid en taalstimulering. 'Dat kan bijvoorbeeld door in de spelfiches elementen toe te voegen over taalstimulering of een duidelijke speluitleg. Of door een taalcoach, een soort taalinclusie-animator, aan te stellen. Die neemt dan een beetje onze rol over, neemt de programma's door en geeft of regelt een *talige begeleidshouding*. Zo zorgen we ervoor dat taalinclusie en taalstimulering een deel van het speelplein-DNA wordt, net zoals veel speelpleinen al jaren op inclusie in het algemeen inzetten. In de toekomst hopen we ook in andere jeugdwerkvormen, zoals de jeugdverenigingen of buurtwerkingen, aan de slag te kunnen gaan.' - TD

Sprekende stilte

GAASBEEK Het kasteel van Gaasbeek pakt uit met *A Silent Stage*, een bijzondere fotoreeks van fotograaf Koen Broos. Broos mocht van het museum vorig jaar rondwalen in het gerestaureerde kasteel nog voor het meubilair werd teruggeplaatst. Het resultaat is een heel andere kijk op het gebouw. 'Ik heb geprobeerd om dit unieke moment in de kasteelgeschiedenis te capteren', vertelt Koen Broos. 'Ik ging op zoek naar licht, omdat er zo'n zeggingskracht vanuit gaat. Die eenvoud van het licht, de totale puurheid en het onbuigbare ervan vind ik fascinerend. Hoe valt het licht naar binnen door de oude glasramen van het kasteel? Legt het de basis van de sfeer die ervoor zorgt dat we het verleden, het heden en de toekomst kunnen zien? En in welke volgorde? Of loopt het gewoon door elkaar en staat het ons toe te dagdromen in elke richting? Een boeiende zoektocht. Ik hoop in elk geval dat ik met de beelden mensen mee laat wegdromen naar wat het was of naar wat het nog zal worden.' Drie beelden uit *A Silent Stage* zijn te zien in Caffè Carletto in het koetshuis van het kasteel. In de museumshop is een serie van tien postkaarten met beelden van Koen Broos te koop. - TD

© Koen Broos

© d

Leven voor de olifant van Tervuren

TERVUREN Het beeld van een Afrikaanse olifant recht tegenover het Afrika Museum in Tervuren heeft zijn steigers afgelegd. De olifant heeft zijn oorspronkelijke uitzicht en grijze kleur terug na een grondige restauratie. Het beeldhouwwerk is van de hand van Albéric Collin en kwam er naar aanleiding van de Wereldtentoonstelling van 1935 in Brussel. ‘Doorheen de jaren raakte het beeld beschadigd, vooral door de interne wapening die corrodeert en uitzet. Hierdoor waren er verschillende barsten ontstaan, die nog zijn verergerd door waterinsijpelingen en de vrieskou’, klinkt het bij de Regie der Gebouwen. ‘De barsten in het beeld werden hersteld. De corrosie op blootliggende wapening werd verwijderd en er werd een corrosiebescherming voorzien.’ De restauratie kostte 130.000 euro - **TD**

Vergunning voor werkwinkelwijk

MACHELEN De geplande werkwinkelwijk Broeklin in Machelen heeft na 18 jaar zijn vergunning definitief op zak. Projectontwikkelaar Uplace is er in geslaagd om de firma Sobeco, de enige partij die nog beroep aantekende tegen de vergunning, op andere gedachten te brengen. De eerste plannen om de oude industriezone onder het viaduct van Vilvoorde te herontwikkelen dateren van 2007. In 2020 hertekende architect Alexander D’Hooghe het voormalige Uplace-project en kwam op de proppen met het concept van een winkelwerkwijk. De Broeklin-site is meer dan 12 ha groot. Bedoeling is om er maakindustrie, winkels, recreatie, opleiding en cultuur in onder te brengen. De werkwinkelwijk zal volgens Uplace voor meer dan 3.000 jobs zorgen. ‘Nu de jarenlange juridische onzekerheid achter de rug is, kunnen we na een slopend traject van 18 jaar eindelijk van start gaan met de ontwikkeling’, zegt ceo Jan Van Lancker. Wanneer de precieze start zal worden gegeven, is nog niet bekend. - **TD**

© d

© d

- **Grimbergen** stapt in het project Pure Cities met als doel de luchtkwaliteit in Belgische steden en gemeenten in kaart te brengen en te verbeteren.
- Het Marc Sleen Museum in Brussel sluit de deuren. **Hoeilaart** overweegt om een klein museum over de tekenaar van Nero in te richten.
- Het verblijfstoerisme in Vlaams-Brabant zit met 2.347.029 overnachtingen in 2023 ongeveer op het niveau van 2019.
- Woonmaatschappij Woontrots koopt twee recent afgewerkte projecten in **Sint-Stevens-Woluwe**, goed voor in totaal 31 appartementen.
- Anti-drugsacties van politie en parket aan het station van **Vilvoorde** werpt de voorbije maanden vruchten af.
- In **Grimbergen** heeft Natuurpunt het Natuur.huis Maalbeekvallei vlakbij het Lintbos geopend. Elke tweede zondag kan je er terecht voor een kleine tentoonstelling over de fauna en flora van de streek en informatie over de natuur en fiets- en wandelroutes.
- In **Strombeek-Bever** werd een nieuw recyclagepark geopend.
- De rozentuin van de Plantentuin in **Meise** is één van de zes keuringslocaties geworden van het keurmerk Excellence Roses. Alleen de beste rozen krijgen het keurmerk.
- De uilenwerkgroep ringde in **Merchtem** en omgeving dit jaar 113 kerkuilen, 74 steenuilen, 5 bosuilen en 22 torenvalken.
- In loods 68 van het Provinciaal Instituut voor Vorming en Opleiding (PIVO) in **Relegem** wordt de archeologische collectie van de provincie Vlaams-Brabant bewaard, goed voor 420 meter aan rekken en 2.080 dozen.

© d

Koerske rijden

VLAAMSE RAND Op zaterdag 5 en zondag 6 oktober wordt in de ruime regio het WK Gravel gereden. Het parcours ligt bijna volledig op Vlaams-Brabantse bodem met start in Halle, finish in Leuven en tussendoor een passage door het Nationaal Park Brabantse Wouden. ‘Om de natuurwaarde maximaal te beschermen, werken we intensief samen met Agentschap Natuur en Bos en de andere kernpartners, en wordt er een uitgebreid duurzaamheidsplan uitgewerkt. Een essentieel element van dat plan is de mobiliteit. Halle en Leuven bieden allebei de ideale infrastructuur om met het openbaar vervoer te komen genieten van het WK’, vindt Christophe Impens van organisator Golazo. ‘Zowel de start als de finish liggen op wandelafstand van een treinstation en bovendien is er een rechtstreekse verbinding tussen beide gaststeden.’ Het parcours van de elite vrouwen bedraagt 133 km; de elite mannen rijden 179 km. Sportievelingen kunnen op zondag 6 oktober meedoen aan de recreatieve graveltocht. - **TD**

- Het PIVO heeft ook een geavanceerde drone in gebruik genomen die brandweer en politie vanuit de lucht ondersteunt.
- De Bodegemse Dorpsraad vraagt om de fietssnelweg F2 tussen **Ternat** en **Sint-Martens-Bodegem** te herbekijken omdat hierdoor een poel met waardevol biotoop wordt bedreigd.
- Negen jaar na het faillissement van de papierfabriek Catala in **Drogenbos / Sint-Pieters-Leeuw** is de wederopbouw van deze site begonnen.
- Het beeld Walking Figure van een wandelende vrouw in **Beersel**, dat veel bekijks had, werd voorlopig ondergebracht in een opslagplaats.
- De vernieuwingswerken aan de atletiekpiste in het provinciedomein **Huizingen** zijn afgerond.
- De Vlaamse Landmaatschappij is begonnen met de herinrichtingswerken aan de historische Geevaertvijver in **Sint-Genesius-Rode**. Kostprijs: 1 miljoen euro.
- In **Grimbergen** breidde het Agentschap Wegen en Verkeer de stelplaats van De Lijn aan de Brusselsesteenweg uit tot een nieuw hoppinpunt.
- **Zaventem** zet ANPR-camera's in om het sluipverkeer te weren.
- In **Dilbeek** zijn negen nieuwe trajectcontroles actief.
- De Vlaamse regering trekt 700.000 euro extra uit voor de infrastructuur van cultuurcentra Westrand in **Dilbeek** en de Meent in **Alsemberg**.
- Brussels Airport in **Zaventem** blijft met 30.000 directe en 55.000 indirecte jobs één van de grootste werkplekken in ons land, zo blijkt uit een studie van de KU Leuven.
- Uit een studie van Graydon Creditsafe blijkt dat er dit jaar in Vlaams-Brabant al bijna 900 ondernemingen failliet zijn gegaan. Dat is een stijging van 20% tegenover dezelfde periode vorig jaar. - JH

© iC

①

Hoe ga je om met taal in jouw sportclub?

SINT-PIETERS-LEEUW Vzw 'de Rand' begeleidt al een aantal jaren sportverenigingen uit de Vlaamse Rand bij de taalstimulering Nederlands. Zo stapten vier voetbalverenigingen uit Sint-Pieters-Leeuw inmiddels mee in de actie *Boest je sportclub*. 'FC Negenmanneke, KV Zuun, Leeuw Brucom en SK Vlezenbeek zijn vier voetbalclubs met een jeugdwerking waar diversiteit aan thuistalen sterk is gestegen', zegt Nizar Ujayli, projectmedewerker Taal promotie sport bij vzw 'de Rand'. 'Samen met de clubs werkten we een reeks gezamenlijke afspraken uit over hoe ze met het Nederlands en andere talen omgaan in hun werking. Via methodieken op maat van sportvrijwilligers gingen de clubs met elkaar in gesprek. Ze deelden goede praktijken en dachten na over gezamenlijke uitdagingen.'

Het resultaat was een taalafsprakenkader dat houvast en duidelijkheid biedt met een actieplan voor het Nederlands als verbindende clubtaal. 'Het traject werd een zeer leerrijke en nuttige oefening om de neuzen

in dezelfde richting te krijgen op het vlak van taalbeleid. We twijfelen er niet aan dat het kader de komende jaren zijn vruchten zal afwerpen en het taalbeleid van de Leeuwse sportclubs zal versterken', meent Wouter De Craen van KV Zuun. 'Maar misschien lag de grootste verdienste van het traject nog in het feit dat het de verschillende clubs in de gemeente rond de tafel bracht. Door van gedachten te wisselen over de uitdagingen waar we vandaag voor staan, ontdekten we dat er meer raakvlakken dan verschillen zijn tussen de vier voetbalclubs.'

Ook de integratiedienst van Sint-Pieters-Leeuw is blij met het resultaat van het traject. 'Fantastisch hoe de clubs zich geëngageerd hebben', zegt Fien Rademaekers van de Leeuwse integratiedienst. 'Dankzij de intensieve en professionele begeleiding van vzw 'de Rand' werden de clubs gemotiveerd. Ze ontdekten de meerwaarde om de krachten te bundelen en samen een kader voor het Nederlands als clubtaal te creëren.'- TD

NIEUW

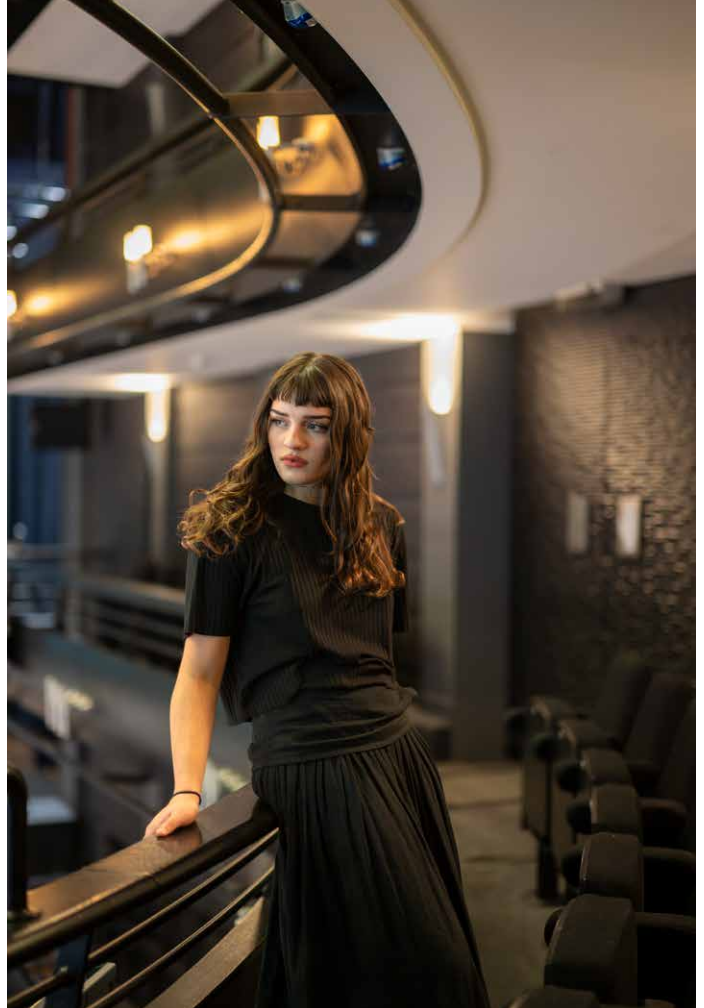
Volg het nieuws uit onze regio nu ook via de gratis downloadbare Ring&Rand app.

‘Ik bloos als ik naar mijn plantjes kijk’

Gala Dragot (19) uit Grimbergen gooide hoge ogen als winnares van The Voice Kids 2020. Ze behoorde ook tot de drie finalisten van de Eurosong-editie 2023 die uiteindelijk gewonnen werd door Gustav. Momenteel zit ze in de cast van de KVS-productie *Hannibal*, en werkt ze aan nieuwe muziek. In oktober is te zien in de film *Come Back* met Veerle Baetens en Zwangere Guy.

TEKST Michaël Bellon - FOTO Filip Claessens

Wanneerervaar je echte geluksmomenten?

‘Echt geluk is constant, maar er zijn wel een paar momenten die zorgen voor een geluksclimax. Bijvoorbeeld wanneer het mij lukt om met mijn nachtlampje aan in mijn bed te schrijven in mijn dagboek voordat ik ga slapen in plaats van mijn tijd te verdoen op mijn gsm. Koken maakt mij ook extreem gelukkig. En koken voor mijn ouders nog net iets gelukkiger. Mijn mama is een erg goede kok, ik heb alles van haar geleerd.’

Wat maakt je ongelukkig?

‘Weinig dingen maken mij ongelukkig. Hoewel ik een vrij melancholisch karakter heb, leef ik meestal in vreugde. Iets dat wel pijn oproept: wanneer ik op de bus zie hoe ouders hun kinderen, die vrijheid uitstralen en lachen zonder terughoudendheid, tot stilte manen. Die sssjt lijkt onschuldig, maar is problematisch. Er schuilt een zekere wreedheid in het opleggen van ons zwijgen en onze droefheid aan hen die er nog onaangetast door zijn. Het is niet het lachen van het kind dat de busrit verstoort, maar eerder ons debiele idee dat het leven zo zwaar moet zijn als wij het ervaren.’

Welke jonge mens bewonder je en waarom?

‘Alle jonge mensen die kritisch zijn en opkomen voor hun ideeën. Jonge mensen die hun dromen najagen. Nick Drake was 21

toen hij de plaat *Five leaves left* uitbracht. Fantastisch.’

Welk voorwerp zou je niet kunnen missen, behalve je smartphone?

‘De relevantie van mijn smartphone verbleekt als ik denk aan olijfolie, boter, kaas, knoflook, ... Die dingen verschaffen mij pas genot. Net als mijn dagboek. Ik heb een vurige, hevige, gepassioneerde relatie met mijn heilig dagboekje.’

Wat is het meest speciale dat je al hebt meegemaakt?

‘Een bijzonder moment was mijn tijd in Berlijn, waar ik een tijdje sound design heb gestudeerd. Ik zat in de klas met een vriendengroep uit LA. Ik heb zelden mensen ontmoet die zo open zijn van geest. Hun vriendschap was heel diep. Ze hebben mij veranderd en blijven voor altijd in mijn hart. Brieven ontvangen van mijn beste vriendinnen blijft ook speciaal. Een brief is een materialisatie van liefde. Heel speciaal was ook het moment dat ik de muziek van Aleksander Scriabin ontdekte. Zijn atonale, dissonante, bombastische, maar onwaarschijnlijk prachtige muziek is exact wat ik zoek. Nog een speciaal moment was toen ik uitgenodigd werd bij radiozender Klara, de beste, meest culturele, essentiële, zelfs experimentele radiozender. Het was voor mij een eer om er twee uur lang te kunnen praten over mijn lievelingsmuziek.’

Welk(e) serie/film/muziek/boek/beeld wil je iedereen aanraden?

‘Nina Simone is absoluut een godin. Ik kan niet ophouden over *Stars/Feelings*, één van haar meest iconische optredens in Montreux in 1976. Beangstigend rauwe emotie, verwoestende storytelling, meesterlijk pianospel. Voor mij een van de meest intense, kwetsbare en mooiste performances ooit. Een film die ik iedereen aanraad, is *Wings of desire* van Wim Wenders. Pure poëzie. Een engel die bereid is zijn onsterfelijkheid op te geven om alle nuances en volheid van het leven mee te maken. Het herinnert ons eraan dat onze kwetsbaarheid en sterfelijkheid zo kostbaar zijn. *Kafka op het strand* en *Norwegian Wood* van Haruki Murakami zijn boeken die mij hebben gedestabiliseerd. Ik heb lange tijd niets anders kunnen lezen. Simpele, intrigerende taal waar ik verslaafd aan werd.’

Wat is het mooiste plekje in je omgeving?

‘Ik vind mijn slaapkamer heel mooi. De energie van mijn kamer is verzachtend. In mijn kamer leven drie erg groene en gezonde plantjes. Ik heb ze nooit genoeg water gegeven en toch blijven ze groeien. Het heeft iets te maken met de energie. Ik bedank mijn plantjes voor hun bestaan. Ze maken mijn leven mooier. Als ik er naar kijk, bloos ik.’ ●

‘De vraag naar kinderopvang is ontzettend gegroeid’

Rarara, wat heeft een pausbezoek aan België te maken met Leen Du Bois, die lang woordvoerder was van Kind & Gezin? Wel: de pauspassage was de start van een lange carrière in de communicatie.

TEKST Anne Peeters – FOTO Filip Claessens

Bij de naam Leen Du Bois denken veel mensen automatisch: *ha, de woordvoerder van Kind & Gezin.*

‘Nochtans werk ik al sinds 2019 als communicatieadviseur en woordvoerder bij het Agentschap Uitbetaling Groeipakket (VUTG). Maar daarvoor heb ik inderdaad lange tijd bij Kind & Gezin gewerkt. Ik heb er dus al een hele loopbaan in de welzijnssector opzitten.’

Omdat je hart daar ligt of puur toeval?

‘Een gelukkig toeval. Toen ik op mijn achttiende ging verder studeren, twijfelde ik tussen vertaler/tolk of communicatiewetenschappen. Het is het tweede geworden. Ik ben geboren en getogen in Groot-Bijgaarden, en woon er nog steeds met mijn gezin. Als jongste van vier meisjes heb ik er een fijne jeugd gekend. Ik was lid van de turnclub en de jeugdbeweging. Ik ging in Regina Caeli in Dilbeek naar de humaniora en beleefde veel plezier aan de lessen filosofie in Leuven en de maatschappelijke vragen die daarbij opdoken.’

Hoe ben je bij Kind & Gezin terecht gekomen?

‘Rechtstreeks vanuit de schoolbanken heb ik in de jaren negentig een reeks tijdelijke jobs in de communicatie gedaan. Zo ben ik terecht gekomen op de communicatiedienst van het electronicabedrijf Philips. Een pittige job, maar ik deed het graag en heb er veel geleerd. Na zeven jaar vond ik het tijd voor iets anders. Ik kon bij Kind & Gezin beginnen. Het was een bewuste keuze om voor de overheid te werken in een organisatie met een maatschappelijk doel en met een communicatie die inhoudelijk mee het verschil zou kunnen maken. De dienstverlening van Kind & Gezin vind ik nog steeds heel waardevol. Ondertussen was ik getrouwd en kreeg ik een dochter. In die periode vielen er in mijn leven veel puzzelstukjes op de juiste plaats. We hebben een tijd in West- en Oost-Vlaanderen gewoond, maar met een kind was het handiger om dichterbij het werk in Brussel te wonen. Uiteindelijk zijn we in mijn ouderlijk huis in Groot-Bijgaarden terecht gekomen. Zo’n kans mag je in deze regio niet

laten schieten. Het huis, de ligging, de job, maatschappelijk zinvol werk, ons gezin,... het kwam allemaal samen. Nog geen jaar later werd onze tweede dochter geboren.’

Sinds die beginjaren is er veel veranderd in de kinderopvang en kinderopvang.

‘De vraag naar kinderopvang is ontzettend gegroeid, zeker in de Rand waar veel tweeverdieners wonen en werken. Naast een steeds nijpender tekort deed er zich ook een verschuiving voor. Veel ouders kozen voor groepsopvang in kinderdagverblijven in plaats van gezinsopvang bij onthaalouders. Nu ik erop terugkijk, is de toename van het aantal crèches eigenlijk razendsnel gebeurd.

“ In de kinderopvang werken en dat goed willen doen, is geen job waar je rijk van wordt. Daar moeten we als maatschappij eens goed over nadenken.

Dat zorgde voor de nodige incidenten. Je moet weten: in die tijd had je geen vergunning nodig om kinderen op te vangen. Dat werd pas in 2014 verplicht. Je kan je dat nu niet meer voorstellen. Dankzij de nieuwe regelgeving werd er gelukkig ook meer geïnvesteerd in nieuwe plaatsen. Naar aanleiding van die nieuwe regelgeving werden we bij Kind & Gezin overstelpt met vragen. *Mogen de spijlen van een bedje wel zoveel centimeter van elkaar staan?* Opeens werd alles in vraag gesteld, tot op het absurde af.’

Beschaving lees je af aan de manier waarop een maatschappij met de zwaksten omgaat. Jonge kinderen horen daar zeker bij. Zorgen wij als maatschappij goed genoeg voor onze kinderen?

‘Toen twee jaar geleden een parlementaire onderzoekscommissie over kinderopvang werd opgestart, had ik daar een dubbel gevoel bij. Die wetgeving rond vergunningen van 2014 was soms heel specifiek en

DE ‘Die Nachfrage nach Kinderbetreuung ist enorm gestiegen’

„Sicherlich in de Rand, wo viele Doppelverdiener wohnen und arbeiten. Neben einem immer akuterem Mangel kam es auch zu einer Verschiebung. Viele Eltern haben sich für die Gruppenbetreuung in Kindertagesstätten anstelle einer Familienbetreuung bei Tageseltern entschieden. Rückblickend betrachtet, ist die Zunahme der Anzahl Kindertagesstätten tatsächlich in Windeseile erfolgt. Das führte zu den entsprechenden Zwischenfällen. Dazu muss man wissen, dass man früher für die Aufnahme von Kindern keine Zulassung benötigte. Diese wurde erst 2014 zur Pflicht, stellen Sie sich das vor. Der Druck auf die Kinderbetreuung ist enorm, und das nicht nur in de Rand. Ich glaube aber, dass in de Rand alle Herausforderungen - Sprachenvielfalt, Doppelverdiener, die Anziehungskraft von Brüssel - schneller zu spüren sind. Außerdem gibt es in de Rand weniger Tageseltern.“

gedetailleerd opgesteld door de beleidsmakers. Dezelfde politici die daarna smeekten of het niet een beetje minder scherp kon met bepaalde attesten en keuringen van de brandweer, etcetera. Een aantal regels werden versoepeld. Als je daarna dan diezelfde politici hoort fulmineren over de dingen die Kind & Gezin anders had moeten aanpakken..., tja dat vond ik niet altijd correct. Ja, het is een moeilijke materie. Je hebt de vraag die groter is dan het aanbod, je wil niet dat jonge ouders moeten stoppen met werken omdat ze geen opvang vinden. Tegelijkertijd wees de praktijk uit dat je niet te veel mag rekenen op het gezond verstand qua regels en richtlijnen. Als je de controle vermindert, vergroot de kans dat het hier en daar verkeerd loopt. De werkdruk was – en is – zwaar, dat mag je zeker niet onderschatten. En eerlijk is eerlijk: als je het goed wil doen, is het geen job waar je rijk van wordt. Daar moeten we als maatschappij eens goed over nadenken. Hoe waarderen we de zorg?’

Twintig jaar geleden was het al moeilijk om een crèche of onthaalouder te vinden in de Rand, ondertussen lijkt het voor veel jonge ouders bijna *mission impossible*.

‘In de Rand heb je de bijzondere situatie met de faciliteitengemeenten en het taalgebruik. Vandaag gaat het zelfs verder dan Nederlands of Frans met alle andere talen die er worden gesproken. De druk op de kinderopvang is groot, en dat geldt zeker niet alleen voor de Rand. Ik denk wel dat hier alle uitdagingen – taaldiversiteit, tweeverdieners, de aantrekkingskracht van Brussel – sneller voelbaar zijn. Bovendien heb je in de Rand minder onthaalouders.’

Door de groeiende complexiteit van de kinderopvang werd jouw job steeds intenser?

‘Absoluut. Ik ben in 2005 woordvoerder van Kind & Gezin geworden en daarmee gestopt in 2019. In die periode hebben we een enorme evolutie gekend. In de kinderopvang, maar ook in de opvolgingssystemen, de communicatie, enzovoort. Daar bovenop kwamen nog eens de razendsnelle veranderingen in de media. Nieuws gaat hoe langer hoe sneller, 24 op 7, zonder te stoppen. Dat is niet altijd positief. Wanneer er iets gebeurt, wil je in eerste instantie toch de betrokkenen kunnen inlichten? Dat vond ik op het einde behoorlijk stressvol. Wanneer je vroeger een vraag kreeg over bijvoorbeeld wiegendood

kon je zelf bij experts te rade gaan en een goed advies formuleren. Die tijd is voorbij. Nu merk je dat allerhande *influencers* het woord krijgen, waardoor de kwaliteit van het advies niet altijd correct is, soms zelfs ronduit fout. Het wordt ook heel commercieel. Bij Kind & Gezin kan je gelukkig nog altijd terecht voor correct en kosteloos advies. Dat laagdrempelige vind ik belangrijk.’

Was de groeiende complexiteit de reden om over te stappen naar het Agentschap Uitbetaling Groeipakket?

‘Ik heb de start van het Groeipakket bij Kind & Gezin meegemaakt. Het beleid over de kinderbijslag is daar uitgewerkt naar aanleiding van de omvangrijke transitie van federale naar Vlaamse bevoegdheid. Dat boeide mij, maar de overstap was toch een heel moeilijke beslissing. Kind & Gezin was mijn thuis die ik moest loslaten, maar ik bleef bij de overheid en toch ook een stukje verbonden met Kind & Gezin. Ook het cijfermatige boeide me. Het is iets *exacter*, duidelijker en rechtlijner. Bij Kind & Gezin heb ik hele mooie dingen zien gebeuren, maar er was ook een emotionele impact. Met deze job is mijn werk meer in balans met mijn leven.

Vroeger had ik veel flexibiliteit, maar moest ik altijd beschikbaar zijn, werkte ik vaak tijdens het weekend. Flexibiliteit is een vloek en een zegen. Dat begon te wegen.’

Ooit werkte je voor de vzw Pausonthaal Pater Damiaan. Deze maand komt de paus opnieuw op bezoek in ons land. Zin om nog eens van job te wisselen?

‘Haha! Nee hoor. Dat was mijn eerste job in 1994. Dat bezoek werd in de praktijk georganiseerd door oudgedienden van het leger. Veel mensen met een kleine d of v in hun naam, nogal wat adellijke figuren. Onze baas was Jean-Pierre De Rudder, de voorzitter van de Belgische bisschoppenconferentie. Tijdens de middagpauze werden allerlei anekdotes over het Belgische leger verteld. En toen, op 29 april 1994 – ik zal het nooit vergeten – kreeg ik telefoon van Radio Vaticaan. In het Italiaans. Het enige wat ik verstond: *il papa, il papa!* Oei! Hij zou toch veertien dagen later komen? Nee dus: de paus was gevallen in zijn bad. Al de bisschoppen zaten op dat moment samen in een vergaderzaaltje, en ik moest die boodschap overbrengen...’ ●

📍 **NAAM** Leen Du Bois – **WOONPLAATS** Groot-Bijgaarden
BEROEP Communicatieadviseur en woordvoerder bij het Agentschap Uitbetaling Groeipakket

📍 De Zuun

Eerst het water, de rest komt later

De Blue Deal is een ambitieus programma van Europa om onze waterhuishouding op orde te krijgen. Bij ons doet de Vlaamse Milieumaatschappij (VMM) de coördinatie hiervan.

TEKST Herman Dierickx - FOTO Filip Claessens

De Blue Deal startte in 2019 en dient mee als basis voor het Vlaams Klimaat Adaptatieplan dat nog tot 2030 loopt', zegt Katrien Smet, woordvoester van de Vlaamse Milieu Maatschappij (VMM). 'De Blue Deal heeft als belangrijkste doelstelling om ons beter te leren omgaan met water in de breedst mogelijke betekenis van het woord. Zo zijn er drie speerpunten waarmee openbare besturen, (Vlaamse) administraties, Regionale Landschappen, natuurverenigingen, bedrijven, landbouwers, gewone burgers... aan de slag kunnen. Het gaat om drie uitgangspunten waaraan we alle projecten ophangen, met de nadruk op structurele realisaties op het terrein: (1) groenblauwe infrastructuur – de combinatie van water en natuur, vooral in valleien, (2) slim watergebruik – drinkwater besparen, ontharden, bedrijfswater anders gebruiken, (3) natte natuur – aandacht voor natuur in de moerasfeer en waterrijke gebieden.'

Droog-nat

'Toen de Blue Deal van start ging in 2019

was droogte een prominent gegeven. Drie jaar op rij was er sprake van abnormaal weinig regenval. Het was dus logisch eerst daarop te mikken, maar alle terreinrealisaties houden natuurlijk ook rekening met mogelijke wateroverlast bij overvloedige regenval.' Dat plaatje ziet er vandaag inderdaad anders uit dan vijf jaar geleden, maar dat er nog droge jaren aankomen staat buiten kijf. Per inwoner hebben we slechts weinig water ter beschikking in vergelijking met veel andere Europese landen. Zelfs in vergelijking met Spanje, Italië en Griekenland komen we er bekaaid vanaf. Dat heeft te maken met ons hoog aantal inwoners per vierkante kilometer.

Blue Deal in de Rand

'Ons werkgebied is heel Vlaanderen, maar we werk(t)en aan heel wat projecten in de Vlaamse Rand', zegt Smet. 'De sanering van de Kwadebeekvallei in Sint-Genesius-Rode, het openleggen van de Zenne in Halle, het openleggen met wandelpark van de Woluwe

in Machelen, het ontharden van de wijk Gravenhof in Beersel,... zijn maar enkele voorbeelden van actuele projecten. Meer water ophouden tijdens natte perioden en vertraagd afvoeren tijdens droge momenten is een doelstelling die dikwijls terugkeert. Met de klimaatverandering zitten we nu eenmaal in een andere wereld, en daar moeten we op inspelen.'

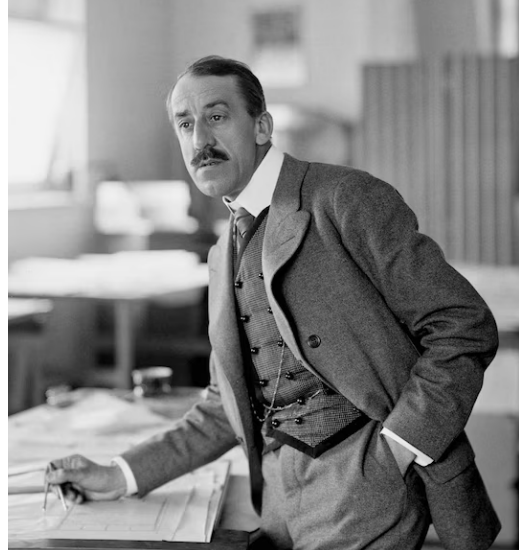
Ontharden

De hoge verhardingsgraad, de lintbebouwing en erosieproblemen in reliëfrijke gebieden spelen de waterhuishouding in die buurten dikwijls parten. De oplossingen liggen veelal bij het wegnemen van de oorzaken en minder op het blijvend remediëren van problemen zonder de oorsprong ervan te bekijken. Als een ingekokerde beek regelmatig voor overstromingsproblemen zorgt, kan het een oplossing zijn om die open te leggen, waardoor het waterdebiet drastisch kan verhogen vooraleer er zich problemen voordoen.

Lage grondwaterstanden kan je mee helpen verhogen door onthardingsprojecten. Als je beton, stenen of asfalt wegneemt kan het regenwater beter in de grond sijpelen, waardoor de grondwaterstanden verhogen. Dan is er een grotere reserve tijdens lange, droge perioden. En grondwater is zeker in de Rand nog steeds de belangrijkste bron van ons drinkwater.

7 MARKANTE FIGUREN †

Henry Van de Velde

Topontwerper en grondlegger van het Bauhaus

In Tervuren vind je La Nouvelle Maison, de laatste privéwoning die Henry Van de Velde (1863-1957) voor zichzelf liet bouwen.

TEKST Luc Vander Elst

De wereldberoemde kunstenaar-architect-ontwerper kwam voor het eerst naar Tervuren rond 1897, toen hij met het oog op de Wereldtentoonstelling de opdracht had om meubels te ontwerpen voor het Koloniënpaleis. Tervuren inspireerde hem. Van de Velde woonde er van 1927 tot 1947. La Nouvelle Maison is vandaag in privébezit, maar blijft een typevoorbeeld van het modernisme.

Henry van de Velde werd geboren in Antwerpen op 2 april 1863. Samen met Victor Horta wordt hij beschouwd als een van de belangrijkste vertegenwoordigers van de art nouveau. Aanvankelijk studeerde hij schilderkunst in Antwerpen en Parijs. Hij trok naar de Kempen en schilderde vanuit de School van Wechelderzande vooral plattelandsthema's volgens de techniek van het pointillisme. In 1895 ontwierp hij een eerste eigen woning in Ukkel, Bloemenwerf, waarvoor hij ook eigenhandig het interieur ontwierp.

Weimar

Vanaf de jaren 1890 begon hij naam en faam te maken met zijn werk als schilder, ontwerper en architect. Vanaf 1902 werkte hij zeer vaak in Weimar. Hij stond er garant voor spraakmakende art nouveau, zoals het Nietzsche Archiv in Weimar, Villa Esche in Chemnitz, Villa Hohenhof in Hagen en het huis Hohe Pappeln in Weimar, waar hij zelf heeft gewoond en dat nu een museum is. In 1907 richtte Van de Velde in Weimar de *Kunstgewerbeshule* op, waar hij doceerde. Toen die school later naar Dessau verhuisde en werd geleid door zijn opvolger Walter

Gropius, werd ze omgedoopt tot Bauhaus. Van de Velde wordt terecht beschouwd als de voorloper van het Bauhaus.

Tijdens de Eerste Wereldoorlog ruilde hij zijn Duitse woonplaats voor Zwitserland en Nederland om in 1927 naar België terug te keren. Tervuren werd zijn thuisstek. Hij werd professor aan de Gentse universiteit en later directeur van het Brusselse Institut Supérieur des Arts Décoratifs. Tijdens zijn twee decennia in Tervuren ontwierp hij onder meer de bekende Boekentoren in Gent, de textiel fabriek Cohen in Ninove en het Kröller-Müller museum in Otterlo, Nederland. Ook voor de technische school in de Diestsestraat in Leuven maakte hij de ontwerpen. Vandaag kennen we dat gebouw als de stedelijke bibliotheek Tweebronnen. Twee andere realisaties van zijn hand, zijn inmiddels gesloopt: het Belgisch paviljoen voor de Wereldtentoonstelling van 1937 in Parijs en het station van Blankenberge. Van de Velde werkte ook voor de Belgische Spoorwegen als artistiek adviseur.

Zwitserland

In 1943 overleed zijn echtgenote Maria Sèthe. Ze werd in Tervuren begraven. Vier jaar later verhuisde Van de Velde met zijn dochter naar Oberägeri in Zwitserland. Hij overleed op 15 oktober 1957 op 94-jarige leeftijd in Zürich. Hij werd begraven in Tervuren naast zijn vrouw. Hun grafstenen met art-nouveauelementen zijn als monument beschermd.

Flanders DC, verantwoordelijk voor de mode- en designsector, reikt jaarlijks de Henry Van de Veldeprijzen uit. De prijzen zijn ontstaan in 1994 en willen, geheel volgens de visie van Van de Velde, de hele designsector beslaan. De Henry van de Veldeprijzen zijn een platform voor design uit Vlaanderen. Het zijn de belangrijkste designprijzen in België. Het geeft aan hoe belangrijk Van de Velde is geweest voor de internationale ontwerperswereld. ●

Waterwinst

Hergebruik van gezuiverd afvalwater zit steeds meer in de lift. Voor heel wat (industriële) toepassingen volstaat de kwaliteit van gezuiverd afvalwater. Als je dat gebruikt, spaar je dus veel drinkwater uit. Bedrijven zijn steeds meer bezig met de uitwisseling van waterstromen. Wat voor het ene bedrijf een afvalproduct is, kan voor het andere een grondstof zijn. Het komt er op aan daar slim mee om te gaan.

'Bij veel van de terreinrealisaties hebben we raakvlakken met natuur en landbouw. Op veel plaatsen verzoenen we deze belangen door rekening te houden met beide sectoren. Het ene hoeft het andere niet uit te sluiten', stelt Smet vast. Het gaat bijvoorbeeld over de herinrichting van beken. Door de in de jaren 1950-1970 rechtgetrokken en overdekte waterlopen opnieuw te laten meanderen in een open bedding en te voorzien in een betere oeverinrichting, los je veel problemen op. Er is minder lokale wateroverlast, minder erosie en een betere ecologische infrastructuur die de lokale natuur ten goede komt. Met de toevoeging van een verantwoorde wandelinfrastructuur kunnen ook de lokale mensen en scholen betrokken partij zijn. Op termijn realiseren we zo veel waterwinst, en daar is het de Blue Deal uiteindelijk om te doen.' ●

De moeilijke zoektocht naar reconversie van oude industrie

Meer dan dertig jaar na datum laat de sluiting van de staalfabriek Forges de Clabecq nog zware littekens na. Een nieuw project met duurzame economische activiteiten, een shoppingcentrum en woongelegenheden raakt maar moeilijk van de grond. Doet ons dat aan iets denken? Juist: Broeklin in Machelen.

TEKST Koen Demarsin – FOTO Filip Claessens

Een paar bejaarde wagons en een met planten overwoekerd urinoir: het station van Clabecq ademt niet veel leven meer. De fabriek van Hensferstaux vlakbij roept vage herinneringen op aan de zware industrie die tot midden de jaren 1990 het ritme van Tubeke en Klabbek bepaalde, twee buurdorpen langs de Zenne net onder de taalgrens nabij Halle. Toen in 1996 de smeltkroezen van de Forges de Clabecq, tot dan een vlaggenschip van de Waalse en Belgische metaalverwerkende nijverheid, definitief stopten met gieten, werd het hier heel stil.

De sluiting van de Forges was een zoveelste in de rij van vele sluitingen en mislukte overnames in de Zennevallei ten zuiden van Brussel. De Waalse metaalindustrie zakte vanaf de jaren 1970 weg, getroffen door de (wereldwijde) economische crisis, en trof toen ook de hoogovens van Clabecq al een eerste keer en daarna een tweede keer in de jaren 1990, waarna het bedrijf geen aansluiting meer vond bij de veranderde wereldmarkt. Samen met het werk trok de welvaart weg en Tubize en deelgemeente Clabecq bleven achter als een verarmde stad

in een uithoek van Waals-Brabant.

Nieuwe invulling

Op haar hoogtepunt stelde de fabriek zo'n 5.700 mensen te werk, waarvan een groot deel in de arbeiderscités van Tubize en Clabecq woonden. Op de sluiting volgde het sociale drama. De arbeiders die hier sinds de 19e eeuw uit de omliggende Waalse en Vlaamse dorpen waren aangetrokken, bleven achter in de *quartiers* rond de fabrieken. Bijna dertig jaar later is Tubize de klap nog niet te boven. In 2023 hadden de inwoners een gemiddeld inkomen van 18.517 euro. Dat is lager dan de Vlaamse buurgemeenten Halle en Pepingen, waar het gemiddelde rond de 21.000 en 25.000 euro per inwoner ligt, maar ook lager dan haar Waalse burens 's Gravenbrakel, Rebecq, Itter en Kasteelbrakel, waar het gemiddelde inkomen tussen de 20.000 en 23.500 euro ligt. Op de welvaartsindex uit 2021 scoort Tubize 91 punten. Dat is lager dan het Waalse gemiddelde van 94,3 en veel lager dan Halle (104,4), maar wel hoger dan Brussel (78,9). Tubize kon iets nieuws gebruiken voor de herwaardering

van de buurt, ten voordele van de werkgelegenheid en als baken voor de toekomst.

Dat was tot voor kort. Nu vult af- en aanrijdend vrachtverkeer de vallei langs het kanaal en de Zenne en hult de buurt in een deken van fijn bouwstof. Het zo'n 80 ha grote gebied van de staalfabriek wordt herschapen tot een gemengd gebied voor economische en vrijetijdsactiviteiten. Geschatte winst voor de mensen van Tubize: serviceflats, een gezondheidscentrum, een lagere en middelbare school, maar ook 1.500 arbeidsplaatsen, want voor de gemeente was het belangrijk dat de reconversie mee antwoord biedt op de noden van Tubize en haar inwoners, maar ook dat er niet nog een stadscentrum bijkwam, gelet op de centrale ligging van de site tussen de kernen van Tubize en Clabecq.

Op de site zullen ook zo'n 2.500 woningen verrijzen, goed voor de huisvesting van 6.000 nieuwe inwoners. Dat is nodig, want de bevolking van Tubize stijgt snel. Sinds 2009 is het geen dorp meer, maar officieel stad. In de praktijk werd het een satellietstad van Brussel met een exploderende bevolkingsgroei van 14,5% gedurende de laatste tien jaar (2013-2023). Daarmee overtreft het andere gemeenten langs het kanaal zoals Halle, Sint-Pieters-Leeuw en Anderlecht ten noorden die elk ook een bevolkingsgroei van meer dan 10% te verwerken kregen, terwijl de gemiddelde groei voor België en Waals-Brabant 6,28% bedraagt, en voor Wallonië slechts 3,33%. In 2023 ronds de gemeente de kaap van de 28.000 inwoners. Tien procent van de nieuwbouw is voorbehouden voor sociale woningbouw, want ondanks het bescheiden gemiddelde inkomen van haar inwoners, staat de gemeente wel op de achtste plaats op de lijst van duurste gemeentes in Wallonië voor wat betreft de kostprijs van appartementen. Die kosten in Tubize gemiddeld zo'n 210.000 euro, net tussen het Waalse gemiddelde (183.000 euro) en het Belgische (240.000 euro).

'Tubize bevindt zich in een cruciale fase', zegt Pierric Brison, journalist die de ontwikkelingen in Tubize van nabij volgt. 'De autoriteiten hebben besloten om geen nieuwe huizen te bouwen op onbebouwd terrein, maar op brownfields zoals het project voor de herontwikkeling van het terrein van de voormalige

EN Reviving Tubize through sustainable innovation

The closure of the Forges de Clabecq steel mill, over thirty years ago, has left an enduring legacy of hardship. A new project featuring sustainable economic activities, a shopping centre, and housing facilities is struggling to get off the ground. Ringing any bells? Think Broeklin in Machelen. The two projects share remarkable similarities. Focused on the wider environment the successor to Forges de Clabecq aims to make the future of Tubize more attractive. Spanning about 12 hectares and housing around 80 shops, TOM-Tubize Outlet Mall is envisioned as the flagship of the Quartier des Confluent. This green retail outlet, with integrated residential spaces and urban farming on the shopping centre's rooftop, is part of a newly named residential neighbourhood that seeks a stronger connection with the water of the canal and the Zenne River, rather than with the city's industrial legacy.

📍 Arbeidershuizen met op de achtergrond het winkelcentrum TOM (Tubize Outlet Mall).

Forges de Clabecq. Daarmee is het een voorbeeld voor heel Wallonië, want in Seraing, Luik, Charleroi en nog andere plaatsen zijn er nog wel wat verlaten industriële sites.' En daarmee stijgt ook het belang van het welslagen van dit project. Het mag niet mislukken.

Quartier du congestion?

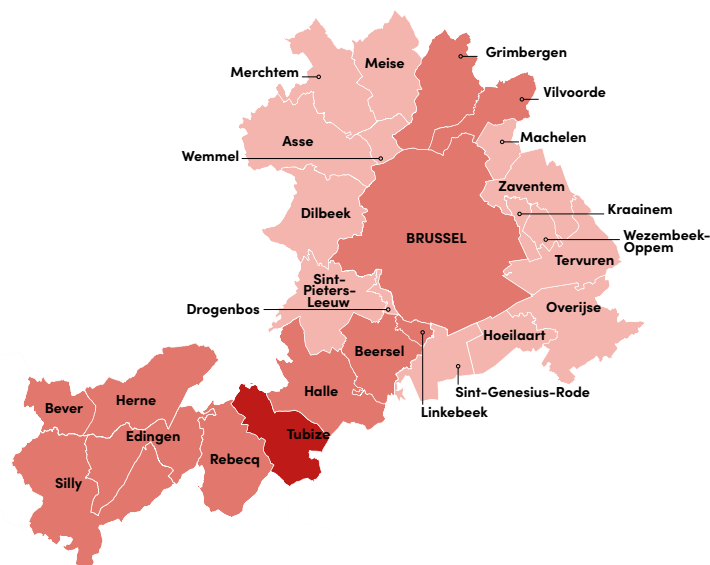
De opvolger van de Forges de Clabecq is op de brede omgeving gericht en moet het toekomstige Tubize mee aantrekkelijk maken. TOM-Tubize Outlet Mall, zo'n 12 ha groot en goed voor zo'n 80 winkels, wordt als groene retail outlet met geïntegreerde bewoning en stadslandbouw op het dak van het winkelcentrum het vlaggenschip van het Quartier des Confluent, de nieuwe naam van de woonbuurt die meer verbinding zoekt met het water van het kanaal waaraan het ligt en de Zenne dan met het industriële verleden van de stad. Het blanke beton en de transparante raampartijen steken scherp af tegen de grauwe, roetzwarte en gesloten gevels van baksteen en arduin van het stationnetje van Clabecq en de arbeidershuizen.

'TOM is growing fast', kondigt de website aan. Maar de outlet struikelt over haar eigen superlatieven. De opening van het winkelcentrum was voorzien voor september 2024 al moest die datum intussen worden bijgesteld.

Pech dus voor de eerste bewoners die er al hun intrek namen in de nieuwe flats. Zij zullen hun winkelbezoek nog even moeten uitstellen, voorlopig tot... september 2026. De grote schulden: de mobiliteit, de toegankelijkheid en de complexiteit van het project.

Samenvloeiing

Het was te voorspellen. Als ik Luc Delporte, conservator van het plaatselijke Musée de la Porte, erover aanspreek, schuift hij met zijn vingers over de stafkaart van beneden naar boven. 'Alle wegen lopen van het zuiden naar het noorden, net als de waterlopen. De Zenne en de Senette komen hier samen in Tubize, historisch de samenvloeiing van de twee beken. De historische wegen liggen hoger en komen hier ook samen: de steenweg naar Bergen en die naar Quenast. Tubize was altijd al de samenvloeiing van landwegen, waterwegen, en recenter ook het kanaal en het spoor. Verder gaat alles naar het noorden, richting Halle. Daarom werd een verkeersontsluiting langs het noorden van Tubize een voorwaarde voor de ontwikkeling van de site, zodat de stad niet nog meer werd belast en de reconversiezone meteen kon aansluiten op de snelweg A8/E429 richting Halle. Die ontsluiting en de ontwikkeling van een stadsboulevard laten

nu op zich wachten, de realisatie is voorzien voor 2027 en dus moet ook de opening van het winkelcentrum wachten.'

'Dat lijkt me noodzakelijk', zegt Griet De Ceuster van onderzoeksbureau Transport & Mobility Leuven. 'Want indien de schatting van zo'n 1,5 miljoen bezoekers per jaar klopt, rijden er daar op een gewone zaterdag al gauw zo'n 10.000 wagens voorbij. Als die over het bestaande wegennet richting de snelweg moeten, slijben de aanvoerwegen helemaal dicht.' De *modal shift* waarvan sprake in het masterplan lijkt zich bovendien vooral plaatselijk te moeten voltrekken. Het station van Tubize ligt te ver van de site en ook een eventuele heropening van het station van Clabecq vlakbij, biedt vooralsnog weinig garanties. 'De opening van een nieuwe treinhalte vraagt toch dagelijks zo'n 200 a 300 opstappende reizigers en met zo'n 6.000 nieuwe inwoners is dat niet gegarandeerd', zegt De Ceuster. 'Bovendien is er de vraag naar een aansluiting, niet alleen met kleinere centra uit de buurt maar ook met Brussel.'

Ieder zijn ding

De ontwikkeling van TOM baart het naburige Halle zorgen. 'We kunnen het niet tegenhouden, maar het is concurrentie voor onze handelaars', zegt Johan Servé, schepen voor lokale economie en openbare werken. 'Vergeet niet, er zijn nog andere shoppingcentra in de buurt, zoals shopping Nivelles of Westland. Bovendien zijn onze panden in de stad vaak klein en hun gevels beschermd. We moeten ons dus herpositioneren en onze troeven uitspelen als kleine, gezellige stad met sfeervolle horecazaken. De initiële paniek is wat weggeëbd, maar de onrust blijft, want als het TOM er komt, zullen er ongetwijfeld mensen vanuit Halle naartoe trekken.'

Wat in Tubize gebeurt, heeft impact op Halle, zo'n 6 km verderop aan de andere kant

Ⓜ Broeklin in Machelen.

van de taalgrens. Hij toont zich hier als een bestuursgrens en een administratieve grens, want hoewel de reconversie van de Forges bij de top tien van prioritaire reconversiegebieden van Wallonië ligt, over wat er zich afspeelt, heeft Halle nauwelijks invloed. 'We zijn op de hoogte gebracht, maar het project was toen al opgestart', zegt Servé. 'Wanneer je in Vlaanderen iets realiseert, ben je sneller geïnformeerd, maar hier is het over de gewestgrens, met als gevolg dat Halle, buiten overleg in de marge, niet strategisch betrokken is, terwijl de potentiële impact op de economie toch reëel is.'

'Omgekeerd is dat trouwens ook het geval', zegt Servé. 'Neem de ontwikkeling van de A8. Wanneer die werken hier gaan beginnen, gaat dat ook in het andere gewest impact hebben. De collega's in Wallonië zijn daarvan niet op de hoogte. We hebben meer overleg dan vroeger en als twee steden doen we wat we kunnen, maar als ik er niet aan denk om het tussen pot en pint te vermelden als ik de burgemeester tegenkom, blijft het erbij. Ik bel hem en zeg simpelweg: *On va commencer des travaux*. Wat we nodig hebben, is dat de provincies over hun grens kijken en dat de gouverneurs ons en de omliggende gemeenten jaarlijks samenbrengen om de komende projecten te overlopen.'

Aandachtgrens

Een site in functie van een groene en een duurzame leefbaarheid langs het kanaal, 5 ha zonnepanelen op het dak voor duurzame energieproductie en stadslandbouw, nieuwe arbeidsplaatsen en een modal shift om de dichtslibbende mobiliteit het hoofd te bieden: het verhaal van TOM doet sterk denken aan... Broeklin, de opvolger van de afgevoerde Uplace-luchtbel dat wegens te groot, onaangepast, te concurrentieel en te druk voor de buurt uiteenspatte. De taalgrens is een aandachtgrens, want terwijl het Quartier des Confluents quasi geruisloos vorm aanneemt en aan de aandacht van Halle – en Vlaanderen – ontsnapt, werd de omvorming van Uplace met argusogen

gevolgd door Vilvoorde en Leuven, de steden in de buurt. Als gevolg van de weerstand vervelde Uplace tot het duurzamere Broeklin dat op een gelijkaardige oppervlakte als TOM -12,5 ha – het Vlaamse spiegelbeeld is langs de kanaalzone op de site van de voor Vlaanderen even iconische Renaultfabriek als de Forges de Clabecq aan Waalse zijde. Met een verwijzing naar het natte gebied langs het kanaal – Confluents en Broek – kijken ze naar de gemengd-duurzame toekomst van creatie, economie en ontspanning dat meer aansluiting zoekt met de zachte natuur dan met het industriële verleden. En terwijl Uplace langs rechts werd ingehaald door TOM – in Machelen komt er geen shopping – dingen ze nu allebei langs links naar de gunsten van milieubewuste middenklassers.

Toch is er ook een groot verschil. Terwijl Uplace en Broeklin vanuit de brede omgeving vanaf het begin veel weerstand opriep, is die er voor TOM in Tubize amper. TOM is het sleutelproject dat de hele omgeving moet reactiveren, terwijl de bedrijvigheid in de noordrand rond Brussel groter is en de ontwikkeling er minder afhankelijk is van één project. 'Met de bouw van de TOM wordt Tubize wel eens het toekomstige Louvain-la-Neuve genoemd omdat het project zo aantrekkelijk is: dicht bij Brussel, een moderne groene wijk met activiteiten en een winkelcentrum dat lijkt op Maasmechelen Village', zegt Brison. Dat ligt voor Uplace-Broeklin dus enigszins anders.

Greenwashing?

De duurzaamheidstransformatie naar Broeklin was – ondanks de blijvende bezorgdheden over mobiliteit of inbedding in de sociale en natuurlijke omgeving – noodzakelijk om minimaal acceptabel te worden en voor TOM om een kapitaalkrachtig publiek aan te trekken die de buurt een nieuwe boost geeft. Al lijkt ook dat laatste moeilijk te worden en dreigt de reconversie in een moeras van vertraging en politiek getouwtrek terecht te komen. 'Het TOM-concept is aan het veranderen en er duiken twijfels op over de

financiële levensvatbaarheid van het project', aldus Brison. Normaal gesproken zou er in maart of mei van dit jaar een geruststellende mededeling komen, maar aangezien die er op het moment van dit schrijven in juli nog steeds niet is, groeit de twijfel of TOM er nog wel komt.

Voorlopig lijkt de nieuwe economische aantrekkingspool in Tubize nog veraf en blijft ook de aantrekkings van nieuwe kapitaalkrachtige inwoners uit. De eerste nieuwe inwoners lijken vooral uit Tubize zelf te komen. Voorlopig wonen ze op een werf, of zoals de burgemeester Januth hen volgens L'Avenir over de veiligheidssituatie adviseerde: *Port un casque*, want het bouwterrein waarop ze leven, is de verantwoordelijkheid van de bouwpromotor.

Houdbaarheidsdatum

De houdbaarheidsdatum van de complexe *shopping mall* formule voor de reconversie van industriegebied in Brussel en de Rand lijkt overschreden. Nijvel, Anderlecht, Woluwe, Docks: de markt is verzadigd, het draagvlak is laag of de ontwikkeling te complex en niet realistisch. 'De aanwezigheid van een kleiner winkelcentrum op maat van de regio waar je winkels concentreert die niet in een stadscentrum thuishoren, zoals bouwmarkten, keukenwinkels of autogarages, past beter bij de regionale ontwikkeling', zegt De Ceuster. 'Al blijft bij zo'n ontwikkeling het risico op concurrentie voor nabije stadscentra wel groter dan voor thematische shoppingcentra.'

Voor de reconversie van bedrijventerreinen en het aantrekken van inwoners zullen overheden en privépartners dus uit een creatiever en duurzamer vaatje moeten tappen, liefst één dat echt bij de omgeving past en dat rekening houdt met de effecten als mobiliteit, duurzaamheid en economie op de brede streek, en dat liefst over de gewestgrenzen heen. ●

Dank aan Pierric Brison (journalist) en Luc Delporte (historicus) voor de achtergrondinformatie over Tubize en Luc Vander Elst (journalist) voor extra context over Broeklin.

ⓘ Dit artikel werd gerealiseerd met de steun van het Fonds Pascal Decroos voor bijzondere journalistiek.

Fonds Pascal Decroos
voor bijzondere journalistiek

Urbane blik

Na zeven jaar maakt LūpaGangGang eindelijk zijn debuut op een Wemmels podium. Local/Anton Robberechts kijkt er alvast naar uit. Als het van hem afhangt, zal het niet de laatste keer zijn, want zijn band is er voor de lange termijn. 'Geen al te grote ego's hebben helpt.'

TEKST Tom Peeters - FOTO Filip Claessens

Ⓜ Anton Robberechts

Anton Robberechts, die zingt en gitaar speelt bij LūpaGangGang, speelt straks een thuismatch. Afkomstig van buurgemeente Merchtem (Hamme) heeft hij zich altijd aangetrokken gevoeld tot het meer verstedelijkte Wommel, waar hij school liep en naar de muziekacademie ging. 'Toneel, piano, jazz: ik heb het allemaal gevolgd', klinkt het enthousiast.

We hebben afgesproken in café Het Glazen Huis in het centrum van Wommel. Ooit speelde de nu 22-jarige muzikant hier nog mee met Velvet Soul, het bandje van zijn pa, Radio 1-stem Michaël Robberechts. 'Het bestaat niet meer, maar ik herinner me nog dat ik af en toe meeging naar repetities en conga's mocht spelen, soms zelfs de drummer verving.' De liefde voor muziek is er met de paplepel ingegoten. 'Toch voelde ik me nooit gepusht. Eerder geïntrigeerd. Ik herinner me nog ooit in mijn vaders auto een liveversie van Rockit van Herbie Hancock en hoe overweldigd ik was door die coole mix van hiphopbeats, synthesizers en vocoders.' Bandjes vormde hij met gelijkgestemden die hij op de kampen van Jeugd en Muziek in Dworp leerde kennen.

Met LūpaGangGang volgt in de herfst een liveplaat, nadat vorig jaar een album verscheen bij Sdban Records. Dat Gentse muzieklabel biedt onderdak aan een resem eclectische bands uit de zogenaamde 'new wave of Belgian jazz'. Ze vullen het genre zo breed en avontuurlijk in dat tussen verschillende stijlen pendelen eerder een drijfveer is dan een opdracht.

Overall thuis

LūpaGangGang maakte in 2017 zijn livedebuut in hun toenmalige stamcafé in Hasselt.

'Ook onze eerste repetities vonden plaats in Limburg, maar toen onze drummer Rob Swennen aan het Brusselse conservatorium kwam studeren, verhuisden de repetities mee. Eerst naar een kelder onder zijn kot in de Stalingradlaan, daarna naar muziekcentrum Volta.' En zo is het kwartet, met naast Robberechts en Swennen bassiste/zangeres Lena Thijs en toetsenist Miel De Koninck, een 'Brusselse' groep geworden.

'Ik vind het handig dat we ons aan verschillende plekken kunnen linken. We hebben net een residentie in Trix achter de rug en eerder hebben we er één gehad in C-Mine in Genk. In Volta kwamen we terecht nadat we de publieksprijs van het Sound of Sprouts-concours hadden gewonnen. Het valt op dat we, ook al zijn we afkomstig van dorpen buiten de stad, allemaal stedelijk georiënteerd zijn.' Dat urbane blikveld inspireerde de muziek op de ep's *Stalingrad* en *Urban Detox* en het album *Dopamine Overdose*, hun debuut bij Sdban. 'We zijn jonge studenten die in verschillende bands zitten. De drukte van ons leven valt niet te onderschatten en past in een tijdsgeest met een overaanbod aan informatie en prikkels. Het is dus geen toeval dat onze muziek eclectisch is, al zijn we niet zo zot als Frank Zappa of Black Midi. Maar luister naar de ritmische patronen van een track als *Dada Data* en de link tussen de veelheid van invloeden, de hoge saturatie en de information overload om ons heen wordt duidelijk.'

Exploreren

Eind november verschijnt de live-ep die opgenomen werd in La Source in Laken.

'Omdat we vaak hoorden dat we zo'n strakke liveband zijn, speelden we al langer met dat idee. Noem het een tussendoortje in afwachting van de volgende plaat. Na ons avontuur met producer Nicolas Rombouts, die *Dopamine Overdose* hielp inblikken op een eerder jazz-achtige manier met live-opnames, gaan we in zee met Pieter-Jan Decraene die uit de alternatieve scene komt en ons langer zal laten exploreren in de studio en meer zal sleutelen aan de postproductie. We vragen ons zelfs af hoe lang we aan een nummer moeten werken voor het gaat vervelen. (*lacht*) De plaat moet nog meer als één geheel klinken, niet alleen muzikaal via de orkestratie, maar ook thematisch.'

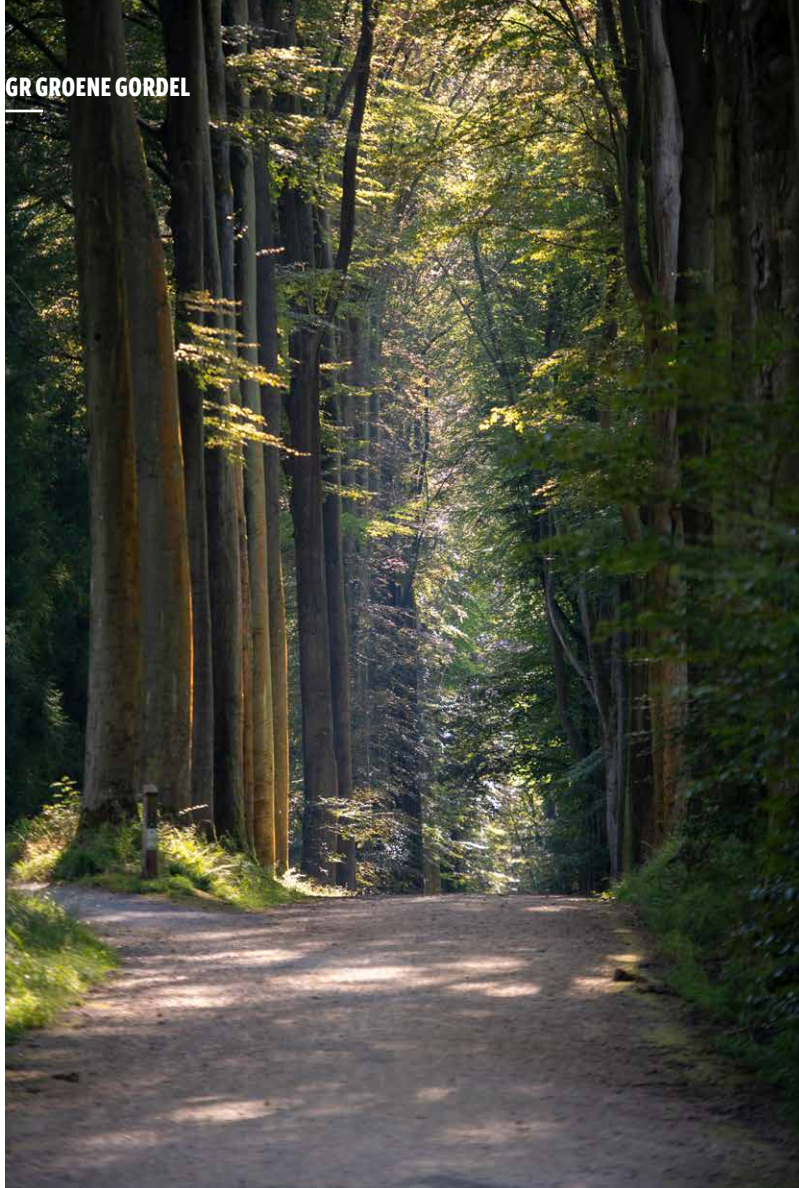
Maar eerst dit najaar dus kleinere optredens en een cafétour om de release van de liveplaat te vieren. 'Ik kijk er echt naar uit om in Wommel te spelen. Vroeger stond ik daar wel eens met de muziekacademie, maar met LūpaGangGang nog nooit.' Robberechts kiest met zijn band bewust voor de lange termijn. 'We komen supergoed overeen en bouwen iets duurzaam op. Het helpt dat we met de voetjes op de grond staan, dezelfde smaak delen en geen al te grote ego's hebben. Het voelt als een toffe familiale band. We kunnen eerlijk zijn tegen elkaar, maar ook relativeren. Het feit dat we samen konden groeien als muzikanten heeft ons dichter bij elkaar gebracht.' •

VR - 25 OKT - 20.30

LūpaGangGang & Base-12

Jazz dubbelconcert

Wommel, GC de Zandloper, 02 460 73 24

Grote Routepad Groene Gordel – etappe 2

Van Groenendaal naar Tervuren

Vandaag staat de tweede etappe van de GR Groene Gordel door de Brabantse Wouden op het wandelprogramma van Willemien en Gerard. Ze stappen van het station Groenendaal over Hoeilaart en Jezus-Eik naar de markt van Tervuren. Een traject van 17,2 km dat makkelijk haalbaar lijkt op een dag.

TEKST Gerard Hautekeur – FOTO Filip Claessens

De herinrichting van de stationsomgeving is in een ver gevorderd stadium en is veel belovend voor de opwaardering van de stationsbuurt. Kers op de taart moet de herbestemming van het vervallen, beschermde Station Groenendaal worden. Het is trouwens de eeuwenoude toegangspoort tot het Zoniënwoud. Vanaf het station duiken we het bos in. Eerst lopen we langs de IJse, overdekt met

kroos, door drassig grasland, volgen daarna het diep ingesneden Konijnenwandelpad en beklimmen de steile flank van het Varkensgat. De ups en downs zorgen voor een afwisselend parcours. Het valt ons meteen op dat de paden in dit deel van het Zoniënwoud veel smaller zijn dan de majestueuze paden vóór Groenendaal. Op onze weg ontmoeten we Myriam en Daniël, die met hun hond

Jerome dagelijks in hun ‘achtertuin’ komen wandelen. Ze zijn vertrouwd met ieder plekje van het bos. Ze vertellen over de zeven Koningsvijvers, waar mensen vroeger kwamen zwemmen, maar die vooral fungeerden als kweekvijvers voor vissen. Ze maken ons ook attent op de aantasting van de boomchors van vele dennenbomen. En inderdaad, we zien dennen met klimop overwoekerd, die op sterven na dood zijn. Het gepensioneerde koppel maakt zich zorgen over de ziektesymptomen van hun geliefde Zoniënwoud.

Nero

Na een dik uur stappen, zijn we toe aan een koffie en maken ons op voor de kennismaking met de beroemdste burger van Hoeilaart. Stripfiguur Nero maakt zijn opwachting aan het voormalige tramstation van Hoeilaart, dat nu alom bekend staat als het Nerocafé. In het fraai heringerichte station staat alles in het teken van de talrijke albums, die striptekenaar Marc Sleen en zijn geesteskind Nero onsterfelijk maakten. Voor het album *De verschrikkelijke tweeling* nam stripfiguur Nero zijn intrek in het tramstation, dat ook in andere stripverhalen een rol speelde. Uitbater David Crustein is in zijn nopjes met de grote belangstelling van bezoekers van overal uit Europa. In zijn café serveert hij het Nerobier dat voordien exclusief werd gebrouwen voor de Stichting Marc Sleen. Hij prijst ook zijn menu voor groepen wandelaars aan, die wel vooraf moeten reserveren. In het nabijgelegen park zijn elektriciteitskastjes opgesmukt met grafiekunst, die vanzelfsprekend ook striptekeningen van Sleen in de picture zetten.

Glazen dorp

Net buiten het centrum volgen we het erg steile pad Felix Sohie. Naar ons aanvoelen heeft het een stijgingsgraad van meer dan tien procent. Helemaal boven worden we beloofd met een prachtig uitzicht op het dorp in het dal. In 1865 bouwde hovenier Sohie de eerste druivenserre in Hoeilaart; een halve eeuw later waren de hellingen van de IJse-vallei overdekt met glazen kassen. Telers uit Overijse, Huldenberg, Duisberg en Terhulpen volgden het voorbeeld van *het glazen dorp*. Allen vonden een gretige afname voor hun druiven in het naburige Brussel, en ook in en buiten de Druivenstreek. De tafeldruif is een uniek streekproduct, maar vanaf de jaren 1960 begon de gestage achteruitgang van de druiventeelt. Op onze wandeling

langs het Beemdekenveld zien we sporen van oude constructies of serres die op instorten staan, andere die als opslagplaats worden gebruikt of voor een andere teelt dienen.

Toch zijn er uitzonderlijk nog doorzetters van het eerste uur. We kloppen aan bij de 96-jarige Norbert Vanheerentals. 'In mijn gloriejaren kweekte ik druiven in vijftien serres. Met mijn *Royal* en *Muskaat* druiven ging ik tot ver buiten de streek op de markt staan. Nu heb ik nog één serre voor de thuisverkoop.' Norbert noemt zich een echte Hoelander, die de verfransing van zijn dorp betreurt, maar ondervond dat de Hoelenders graag zelf uitpakten met hun kennis van de Franse taal. Hij is een minzaam man met zin voor humor, die een stevige band heeft en had met streekgenoten, zoals Marc Sleen. Met trots vertelt hij dat weerman Armand Pien ieder jaar zijn druiven op het tv-scherm liet zien.

Na dit bijzonder aangename intermezzo vervolgen we onze route langs het Koedaalbos dat werd aangeplant tijdens een actie van de Stichting Kom op tegen Kanker. Zes houten ligstoelen staan naast elkaar aan de rand van de Koedaalstraat. Ze nodigen wandelaars uit om er tot rust te komen of te picknicken. Vanop die plek heb je een verrassend uitzicht op het glooiende landschap.

Daarna volgt een pittige wandeling naar Jezus-Eik, aan de overkant van de zeer drukke E411. De zon prikt ongenadig hard. We zijn blij dat we het geraas van de snelweg achter ons kunnen laten en in de cafetaria van gemeenschapscentrum de Bosuil een langere pauze kunnen nemen. Onder een parasol in een groen kader komen we weer op krachten. Net achter de Bosuil volgen we de kaarsrechte bosdreven die ons naar het Arboretum van Tervuren loodsen.

Wereldreis

De GR Groene Gordel volgt nu de Koninklijke Wandeling door de 120 ha van het Arboretum. 'Wat ons onderscheidt van de rest van het Zoniënwoud is dat we ons hier bevinden in een privaat kroondomein, dat wordt opengesteld voor het publiek en is aangelegd onder koning Leopold II', vertelt boswachter Kevin Knevels. 'In dit deel van het Zoniënwoud tref je geen beukenkathedralen aan, maar een mengeling van wel 800 boomsoorten. Met zijn initiatief voor het planten van een bomencollectie van een diverse geografische samenstelling, was Leopold II vrij vooruitstrevend. Hij ging in tegen de trend

van die tijd om op grote schaal bomen van eenzelfde soort voor de houtkap te planten. In het arboretum maak je op een halve dag tijd een wereldreis, van de oude wereld (Europa) naar de nieuwe wereld (Amerika). Bomen uit Noord-Amerika vind je in de zone van het eerste deel van het pad. En voorbij de Kapucijnendreef vind je de zone met beuken- en naaldbomen. De prachtige Kapucijnendreef met rode beuk is genoemd naar het voormalige Kapucijnenklooster dat hier heeft gestaan', vertelt Kevin.

Volgens de boswachter is het huidige arboretum een van de zeldzaamste plekken in België waar je de invloed van de klimaatverandering van zo nabij kunt observeren. 'Met eigen ogen kun je ontdekken hoe bomen onder de opeenvolging van extreme weersomstandigheden hebben te lijden. Denk aan de hete zomers van de afgelopen drie jaar, gevolgd door de recente, zeer natte periode. Soms krijg je enorme temperatuurschommelingen op een paar uur tijd, van meer dan 30 naar amper 19°C. Alle bomen voelen hiervan de impact, maar uitheemse boomsoorten die hier nog niet ten volle verankerd zijn, hebben er sterker onder te lijden. Je kunt er niet naast kijken dat gigantische, oude bomen doodvallen. Met de klimaatverandering staan we voor een reusachtige uitdaging om het bos duurzamer te maken.'

Opgejaagd wild

Nog voor we het arboretum achter ons hebben gelaten, horen we in de verte gedonder. In een mum van tijd wordt de hemel boven ons pikzwart. De vogels verstommen. Het bos lijkt zijn adem in te houden voor wat komen moet. Het is drukkend warm. Plots steekt een flinke

windvlaag op en Willemien en ik zijn lichtjes in paniek. We vrezen dat we een hevige onweersbui op ons dak zullen krijgen. Nergens staan er schuilhutten. We verdapperen, voelen ons op dat moment als opgejaagd wild. De eerste druppels klateren naar beneden, maar dan valt de wind stil en de hemel klaart helemaal op. Oef, we zijn veilig! We bevinden ons nu in een meer open landschap.

Voerbronnen

Aan de Voerbronnen lassen we een pauze in. De recent uitgegraven vijvers in het natuurgebied zijn een trekpleister voor allerlei watervogels. Het is een idyllische oase. We treffen er Gui Plezier aan, die hier nagenoeg iedere dag een uur komt wandelen. Dit jaar is hij opgetogen over de kalmte in het bos. In dezelfde periode vorig jaar werd hij vaker geconfronteerd met een kudde everzwijnen. Met een klein hartje vertelt hij hoe hij op een dag werd achterna gezeten door een groot everzwijn. Hij was bang voor een fatale aanvaring met het beest, dat op het laatste nippertje voor hem uitweek. Als hij het pijnlijke avontuur vertelt, vraagt Gui zich luidop af of het voor het everzwijn misschien gewoon een spel was.

Als we vertrekkensklaar zijn, zien we dat de lucht opnieuw aan het betrekken is. We zetten er stevig de pas in, volgen een heel eind de Voer en halen opgelucht adem als we de markt van Tervuren bereiken, het eindpunt van onze tweede etappe. We zitten nog maar goed en wel op de snelbus naar Brussel wanneer het onweer in alle hevigheid losbarst. Nadien vernemen we dat het onweer lelijk heeft huisgehouden rond Brussel. De Grote Routepaden volgen, blijft een belevenis. ●

Grote Routepaden Groene Gordel

Wandelen in de Vlaamse Rand is heerlijk. Zeker ook als je de GR Groene Gordel volgt. Dat traject werd onlangs hertekend en er werd een meer uitgebreide en handige Wandelgids bij gepubliceerd. De route is opgesplitst in acht etappes, geclusterd in drie delen: de Brabantse Kouters, de Brabantse Wouden & Noord-Dijleland, en het Pajottenland & Zennevallei. Ze brengen drie typerende landschappen in de Groene Rand rond Brussel in beeld. In acht opeenvolgende edities van RandKrant delen Gerard Hautekeur en zijn vrouw Willemien van Miltenburg hun ervaringen en impressies met de lezer. Ze maken dankbaar gebruik van de tips van de dienst Toerisme Vlaams-Brabant.

Volg met deze QR-code de 8 etappes van de wandelroute.

© Grote Routepaden, Map data @ Openstreetmap Contributors

De advocaat van de walvissen

Mariene biologe Joëlle De Weerd (37) uit Grimbergen is in Centraal-Amerika de expert inzake bescherming van walvissen. Met haar beleidsvoorstellen gaat ze de dialoog aan met de regering van Nicaragua.

TEKST Gerard Hautekeur - FOTO Filip Claessens

Joëlle De Weerd viel omwille van haar baanbrekend wetenschappelijk onderzoek en haar inzet met participatie van de lokale bevolking verschillende keren in de prijzen, waaronder de fameuze *Award* van het Jane Goodall Institute in 2020. Zonet behaalde ze aan de Vrije Universiteit Brussel (VUB) haar doctoraat over de ecologie van de bulrugwalvissen op basis van haar jarenlang onderzoek en veldwerk in Centraal-Amerika. In de afgelopen acht jaar verbleef De Weerd verschillende maanden per jaar in Nicaragua. Ze verzamelde er data die haar doctoraat onderbouwen.

‘In augustus 2015 ging ik voor het eerst naar Nicaragua op verkenning en heb ik er een project opgezet. Ik combineerde mijn onderzoekswerk met educatieve activiteiten voor kinderen en informeerde vissers over duurzame eco-toeristische activiteiten’, vertelt De Weerd. ‘Dit educatieve luik komt nu door een gebrek aan tijd en middelen minder aan bod. Toch heb ik nog steeds nauwe contacten met de lokale bevolking en de vissers.

Ze zien mij vaak uitvaren voor de waarnemingen op zee en ze zijn een belangrijke bron van informatie over de walvissen.’

Dubbele migratiestroom

‘Door mijn onderzoek heb ik in Nicaragua een dubbele migratiestroom waargenomen: aan de ene kant zijn er in het noorden de bulruggen die migreren van de westkust van de Verenigde Staten naar Centraal-Amerika,

“Mijn onderzoekswerk maakt deel uit van een ruimer geheel. Het is een onmisbaar puzzelstukje in een veel grotere puzzel inzake bescherming van walvissen.

aan de andere kant is er de migratiestroom van Antarctica in het zuiden naar Centraal-Amerika. Beide walvispopulaties bevinden zich evenwel niet op hetzelfde tijdstip in de

Stille Oceaan voor de kust van Nicaragua. Die van het noorden verblijven er van december tot april, de walvissen vanuit het zuiden zijn er van juli tot oktober. De walvissen die vanuit het noorden migreren, zijn ernstig bedreigd. Ze komen in aanvaring met grote boten of ze raken verstrikt in vissersnetten. Een andere, serieuze bedreiging is het natuurfenomeen El Niño die zorgt voor de opwarming van het zeewater in de Stille Oceaan. Op basis van onze waarnemingen constateerden we met internationale wetenschappers dat rond 2015 ruim 7.000 walvissen zijn omgekomen. Ze zijn niet door de hogere temperaturen gestorven, maar de warme golfstroom heeft een negatief effect op de aanwezigheid van drijvende dierlijke en plantaardige organismen op zee. Een daling van de voedselproductie maakt dat ze op zoek moeten naar extra voedsel en moeilijker kunnen overleven. De verdere opwarming van de oceanen door klimaatverandering zal mogelijk een voedseltekort met zich meebrengen, hetgeen problematisch kan

zijn, zelfs bij minder bedreigde populaties. De bultruggen die uit Antarctica komen, zijn minder bedreigd. Onder de walvispopulatie in Nicaragua bevinden zich veel walvismoeders met een kalf. Ze hebben vaak af te rekenen met boten die tegen hoge snelheden voorbij varen. Ook hier dringen beschermingsmaatregelen zich op.'

Internationale samenwerking

'Bij de regering in Nicaragua pleit ik ervoor om, in de periodes dat de walvissen aanwezig zijn, zones af te bakenen waar ze beschermd zijn, waar ook de walvismoeders met een kalf kunnen rusten en de 'kleintjes' kunnen laten opgroeien.'

De Weerdt heeft een stuk geloofwaardigheid opgebouwd. 'Vanaf mijn eerste contacten met de ambtenaren heb ik heel open gecommuniceerd over mijn onderzoek en ondernam ik niets zonder de nodige vergunningen. Ook de universiteit van Managua is bij mijn onderzoek betrokken', verduidelijkt De Weerdt. 'Bovendien werk ik samen met andere internationale organisaties, zoals het Wereld Natuurfonds (WWF) en de Internationale Unie voor Natuurbescherming (IUCN). Met experts uit verschillende landen hebben we tijdens een internationale workshop voorstellen uitgewerkt voor de afbakening van beschermingszones voor walvissen, de zogenaamde *Marine Protective Area* (MPA). Zo creëer je een veiliger corridor voor de migrerende walvissen. Mijn onderzoekswerk maakt dus deel uit van een veel ruimer plaatje. Het is een onmisbaar puzzelstukje dat past in een veel grotere puzzel inzake bescherming van walvissen. Ik ben bijzonder opgetogen dat ik na mijn doctoraat een prestigieuze Fulbright beurs heb gekregen waardoor ik aan een Amerikaanse topuniversiteit mijn onderzoek over de walvissen kan voortzetten.' ●

- Bij de komende **gemeenteraadsverkiezingen** van 13 oktober verandert er heel wat. Zo wordt voor het eerst in de Belgische geschiedenis voor de lokale en de provinciale verkiezingen de stemplicht afgeschaft. Burgers zijn voortaan dus niet meer verplicht om te gaan stemmen bij deze verkiezingen. In plaats van een *oproepingsbrief* krijg je een *uitnodigingsbrief* in de bus die je net als voorheen moet meebrengen als je gaat stemmen. Sommige gemeenten sturen ook een digitale brief. Je kan een stem uitbrengen na het tonen van je eigen digitale brief op een smartphone, maar het gaat niet om op die manier een volmacht uit te oefenen voor iemand anders. Die uitnodiging moet uitgeprint getoond worden.
- Wat verandert er nog? De verkozenen met het hoogste aantal naamstemmen van de grootste lijst krijgt na de gemeenteraadsverkiezingen het initiatiefrecht. Hij of zij krijgt 14 dagen de tijd om een meerderheid te vormen. Als de betrokkene hierin binnen die periode niet in slaagt, gaat het initiatiefrecht over op de stemmenkampioen van de tweede grootste lijst en zo verder. In tal van steden en gemeenten hebben partijen kartels gevormd in de hoop op die manier de grootste te worden en het initiatiefrecht te verwerven.
- Na de vorming van een meerderheid wordt de verkozenen met de meeste naamstemmen van de grootste coalitiefractie automatisch burgemeester. De gemeenteraad verliest dus het recht om via een akte van voordracht een burgemeester aan te duiden. Als de betrokkene het ambt niet wil opnemen dan gaat het naar degene met de tweede meeste naamstemmen van de grootste coalitiefractie. De Vlaamse regelgever wou hiermee de betrokkenheid en het stemgewicht van de kiezer vergroten in de keuze van de burgemeester.
- Lijststemmen tellen mee om het aantal zetels te bepalen maar worden niet meer meegeteld bij de aanwijzing van de kandidaten. De verkozenen zullen dus nog louter aangeduid worden op basis van het aantal voorkeurstemmen dat ze behaald hebben. Vroeger werden de lijststemmen overgedragen naar kandidaten in volgorde van hun rangorde op de kandidatenlijst. De kandidaten bovenaan de lijst konden zo profiteren van de lijststemmen om verkozen te geraken tot deze opgebruikt waren.
- In de zes faciliteitengemeenten in de Vlaamse Rand (en in Voeren) blijven echter een aantal vroegere regelingen gelden. Ook hier is de stemplicht weliswaar afgeschaft, maar de schepenen, OCMW-raadsleden en leden van het Vast Bureau worden zoals voorheen rechtstreeks verkozen. Omwille van deze rechtstreekse verkiezing is het initiatiefrecht hier niet van toepassing. Ook de regeling dat de gemeenteraad via een akte van voordracht een raadslid als burgemeester kan voordragen, blijft hier behouden. In deze gemeenten zijn er overigens nog steeds aparte verkiezingen voor de OCMW-raad.
- In tegenstelling tot vroeger zal het Agentschap Binnenlands Bestuur (ABB) naast de resultaten per gemeente voor het eerst ook specifieke resultaten bekendmaken op niveau van wijken, dorpen of deelgemeenten.
- Nieuw is ook dat voortaan iemand die al twee keer gezeteld heeft als bijzitter in een stem- of telbureau het recht krijgt om vrijstelling aan te vragen om nog eens te moeten zetelen. Dit is ingegaan vanaf de verkiezingen van 9 juni 2024. ●

TEKST Luc Vanheerentals - FOTO Filip Claessens

Hoge Gezondheidsraad wil verbod op nachtvluchten

Dit voorjaar kreeg Brussels Airport Company een omgevingsvergunning voor onbepaalde duur voor de uitbating van de luchthaven in Zaventem. Hierop kwamen heel wat scherpe reacties vanuit de omliggende gemeenten, milieu- en burgerorganisaties. Ook de Hoge Raad voor de Gezondheid heeft stevige bemerkingen.

TEKST Luc Vanheerentals - FOTO Filip Claessens

De Hoge Gezondheidsraad geeft aan de overheid wetenschappelijk advies en aanbevelingen voor de bevordering van de volksgezondheid. In een meer dan 100 bladzijden tellend wetenschappelijk rapport pleit de Raad voor een volledig verbod van nachtvluchten op Brussels Airport tussen 23 en 7 uur. De Raad verwijst hierbij naar 'substantieel bewijs in deze regio voor ernstige, negatieve gezondheidseffecten voornamelijk gerelateerd aan slaapverstoring'.

De Raad beveelt ook maatregelen aan om in woongebieden in de buurt van de start-

en landingsbanen de blootstelling aan het ultra-fijn stof te verminderen en deze, net als andere polluerende stoffen in de lucht, beter te monitoren. Het was federaal minister van Sociale Zaken en Volksgezondheid Frank Vandenbroucke (Vooruit) die in oktober 2022 de Raad om advies vroeg. Het rapport werd begin mei bekendgemaakt, iets meer dan een maand nadat Vlaams minister van Milieu Zuhair Demir (N-VA) Brussels Airport Company een omgevingsvergunning voor onbepaalde duur verleende voor de uitbating van de luchthaven.

Ruim onvoldoende (1)

De Wereldgezondheidsorganisatie (WHO) beveelt aan om de door vliegtuigen geproduceerde geluidsniveaus te beperken tot gemiddeld minder dan 45 dB(A) overdag en 40 dB(A) 's nachts. Uit cijfers van Brussels Airport Traffic Control dat in 2019 – een normaal jaar voor de coronapandemie – 163.718 inwoners 's nachts binnen de geluidscontouren luider dan 45 dB(A) woonden. Ongeveer evenveel personen werden 's nachts geconfronteerd met meer dan tien vliegbewegingen luider dan 60 dB(A). Volgens de Hoge Gezondheidsraad is dat nefast voor de gezondheid. Herhaalde slaapverstoring vergroot het risico zowel op korte (slechte prestaties overdag en prikkelbaarheid) als op lange termijn (obesitas, diabetes type 2, hart- en vaatziekten, chronische pijn, depressie). Kinderen vormen de meest kwetsbare groep. Chronisch vliegtuiglawaai tast hun cognitieve ontwikkeling en leervermogen aan. Ook de luchtvervuiling door verbranding van kerosine kan een grote invloed hebben op de gezondheid.

In haar omgevingsvergunning verplicht minister Demir de luchthavenuitbater maatregelen te nemen om het aantal slaapverstoorders tegen 2032 met 30 procent te verminderen. Vanaf de zomer 2025 mogen tussen 23 en 7 uur de meest lawaaierige vliegtuigen niet meer landen of opstijgen. Vanaf de zomer 2026 worden van zaterdag tot maandag tussen 1 en 5 uur 's nachts alleen nog landingen toegestaan voor vliegtuigen met een voldoende laag geluidsniveau (QC lager of gelijk aan 2). Die stille weekendnachten worden stelselmatig met meerdere uren verlengd in 2028 en 2030. Vanaf 2028 worden ook voor het opstijgen stille weekendnachten geïntroduceerd. Deze maatregelen zijn volgens de Hoge Gezondheidsraad niet voldoende. De Raad pleit voor een volledig verbod van nachtvluchten. De nacht moet overigens tot 7 uur 's morgens duren en niet tot 6 uur zoals nu. De impact is tijdens dat uur groter omdat men minder diep slaapt.

Ook het Departement Zorg pleit hiervoor in haar advies voor de vergunning samen met een betere geluidsmonitoring.

Ruim onvoldoende (2)

Het rapport van de Hoge Gezondheidsraad zal zeker ter sprake komen in het kader van de beroepen tegen de omgevingsvergunning die verschillende organisaties bij de Raad voor Vergunningsbetwistingen hebben ingesteld. Zo hebben de dertien milieu-organisaties en bewonersverenigingen die

De Hoge Gezondheidsraad vindt de beperkende maatregelen die de luchthavenuitbater in de omgevingsvergunning krijgt opgelegd volstrekt ontoereikend.

beroep aantekenden, waaronder Sterrebeek 2000, Solidair Tervuren Overijse, Wake Up Kraainem, AWACSS,... onder meer kritiek op het feit dat de nieuwe vergunning 'amper doeltreffende maatregelen bevat om de geluidsoverlast te beperken'. Ook de Noordrandgemeenten Vilvoorde, Grimbergen en Wemmel, die naar de Raad voor Vergunningsbetwistingen stapten, vinden 'dat er te weinig rekening wordt gehouden met de gezondheidsschade die wordt aangericht

door de slaapverstorende avond- en nachtvluchten'. Ook voor een aantal Brusselse gemeenten, het Waals Gewest en Brussels minister van Milieu Alain Maron (Ecolo) zijn de voorziene maatregelen onvoldoende.

Werkgelegenheid

Nu is het wachten op de nieuwe regeerakkoorden om te weten of de beleidsmakers rekening zullen houden met het rapport van de Hoge Gezondheidsraad. Frank Vandembroucke, die de opdracht voor de studie gaf, liet na het bekendmaken van het rapport alvast weten voorstander te zijn van 'een geleidelijke, realistische maar stelselmatige afbouw van nachtvluchten'. Hij zei er echter meteen bij 'dat er een breed sociaal-economisch overleg nodig is over de luchthavenactiviteiten vermits de nachtvluchten ook voor werkgelegenheid zorgen, vaak voor kortgeschoolde mensen voor wie de banen niet voor het grijpen liggen. Eveneens verwijzend naar het economisch belang van de luchthaven reageerde Ben Weyts (N-VA), Vlaams minister bevoegd voor de Rand, negatief op het pleidooi van Vandembroucke. Weyts wees erop dat de geluidsoverlast door de nieuwe vergunning zal afnemen. Omwille van deze en andere beperkingen die minister Demir oplegt, stapt overigens ook Brussels Airlines naar de Raad voor Vergunningsbetwistingen 'omdat haar toekomstige mogelijkheden drastisch worden ingeperkt'.

Hoher Gesundheitsrat will Verbot von Nachtflügen

In diesem Frühjahr wurde der Brussels Airport Company eine unbefristete Umweltgenehmigung für den Betrieb des Flughafens in Zaventem erteilt. Dies löste heftige Reaktionen der umliegenden Gemeinden, Umwelt- und Bürgerorganisationen aus. Auch der Hohe Gesundheitsrat hat sich deutlich geäußert und empfiehlt ein vollständiges Nachtflugverbot. Obwohl die Umweltgenehmigung systematische Beschränkungen enthält, hält der Hohe Gesundheitsrat dies für mehr als unzureichend. Wiederholte Schlafstörungen durch Fluglärm erhöhen das Risiko für schlechte Lernleistungen, Reizbarkeit, Fettleibigkeit, Diabetes Typ 2, Herz-Kreislauf-Erkrankungen, chronische Schmerzen und Depressionen. Auch die Luftverschmutzung durch die Verbrennung von Kerosin kann erhebliche Auswirkungen auf die Gesundheit haben.

MIDDENIN

Tuinprincipe 8

Rond deze tijd van het jaar jeuken ongetwijfeld je handen om aan de herfstopkuis van de tuin te beginnen. Niet doen! Bind jezelf vast aan een boom of radiator en laat je tuin met rust. Hij heeft nood aan kalmte waarin hij kan regenereren. De uitgedroogde en uitgebloeide planten staan er bruin en verlept bij. En dat is goed. Naarmate ze verder afsterven in de winter komt een deel van hun bestanddelen op en in de grond terecht, en daar zijn ze superbelangrijk voedsel voor het strooisel en ondergrondse leven.

De delen die bovengronds blijven staan, bevatten dan weer eitjes en larven van de vele insecten die er in de lente en de zomer hun eitjes op legden. Die zitten er nog steeds in. Of die eitjes zijn intussen larven geworden die gedurende de hele winter op of aan de plant blijven.

Als je de planten nu zou weghalen, verwijder je tegelijk de eitjes, larven en het wintervoedsel voor het ondergrondse leven. Dat is drie keer een miskleun voor de prijs van één. Dus alsjeblief, houd geen herfstopruiming en laat de tuin rustig de winter doorkomen met de afgestorven planten.

Ook de lente-opkuis is niet nodig aangezien de jonge, opkomende planten dan al snel het verweerde, oude materiaal overgroeien tot je het niet meer ziet. Hoe minder je ingrijpt, hoe beter voor de bodem. Hij zal gezond voor de dag komen en zijn waterreguleringsfunctie met verve vervullen. Geen overbodige luxe in deze tijden van extreme klimaatverandering.

TEKST Herman Dierickx

Amir Bachrouri en Paul Verhaeghe

‘Mensen zoeken verbondenheid’

We willen ons allemaal ontplooiën als individu, maar zijn tegelijk afhankelijk van de samenleving waarin we leven. Het spanningsveld tussen wat we zelf willen en wat de samenleving van ons vraagt, is het onderwerp van twee totaal verschillende boeken, waarover de auteurs ook lezingen geven.

TEKST Michaël Bellon – FOTO Filip Claessens

Jij, een boek schrijven? Doe maar niet. Geneeskunde studeren? Doe maar niet. In de politiek stappen? Doe maar niet. Profvoetballer worden? Doe. Maar. Niet.’ Het zijn deze woorden, uitgesproken door een leraar tegen één van diens leerlingen, die Amir Bachrouri ertoe aanzetten een boek te schrijven met precies die titel. Bachrouri studeert rechten, schrijft columns voor Knack, was voorzitter van de Vlaamse Jeugdraad, en laat regelmatig zijn stem horen in het publieke debat, zeker als het over jongeren gaat. *Doe maar niet* is een boek over hemzelf. Over hoe hij als jonge Antwerpenaar (van kleur) zijn weg zocht en vond. Met moeite, maar zonder de moed te verliezen.

Doe maar wel

Nochtans zijn er genoeg jongeren die de moed dreigen te verliezen. Omdat de omgeving waarin ze opgroeien hen weinig kansen biedt. Of omdat volwassenen – ouders, leerkrachten, politici – hen voorhouden dat ze toch niet zullen slagen en dat het dus geen zin heeft om hoog te mikken. Zelf kreeg Bachrouri dat paternalistische en vooringenomen Doe maar niet nooit te horen. In zijn gezin werd hij aangemoedigd om veel te lezen. Op jonge leeftijd gaf hij graag zijn mening en op school geraakte hij over de lat die hij zelf hoog had gelegd. Toch is Bachrouri niet blind voor het feit dat de maatschappij het niet altijd makkelijk heeft met gasten zoals hij, én omgekeerd. Als hij in scholen gaat spreken, hoort hij van

leerlingen doe-maar-niet-verhalen. Hij voelt hoe ze hun stem en hun weg zoeken.

‘Je mag niet blind zijn voor de drempels in de samenleving, want die zijn er zeker. Voor veel leeftijdgenoten die in een kansarm gezin opgroeien, blijft de deur naar een beter leven gesloten. Soms komt het erop aan de juiste persoon tegen te komen op het juiste moment. Maar sleutelfiguren kunnen ook een negatieve invloed hebben als ze het talent en de mogelijkheden van een kind niet erkennen, of als ze zich vol medelijden neerleggen bij een moeilijke uitgangssituatie.’

Bachrouri richt zich tot zijn generatiegenoten en probeert enkele hefboomen aan te reiken: ‘Als iemand jou zegt dat je toch geen dokter kan worden, dan ga je je daar naar gedragen. Ikzelf heb altijd graag en veel geschreven, maar dacht nooit dat ik schrijver kon worden. Tot ik het aanbod kreeg om columns te schrijven en tot uitgever Sam De Graeve me aanspoorde om wél een boek te schrijven. Als alle talent en ambitie op die manier zou aangeboord en aangespoord worden, dan zou dat onze maatschappij heel wat opleveren.’ Maar de hoop die je als jonge tiener over de samenleving hebt, kan ook plaatsmaken voor boosheid over de traagheid van het systeem wanneer je tegen grenzen botst. ‘Als voorzitter van de Jeugdraad heb ik dat ervaren. Je wil zaken verwezenlijken en als dat niet of niet meteen lukt, dan is dat frustrerend. Toch is het niet het moment om cynisch of negatief te worden. We zijn niet machteloos. Doe maar wel!’

Verhaeghe over onbehagen

Waar Bachrouri het verhaal vertelt van een individu dat opbokst tegen maatschappelijke drempels, zoekt emeritus-hoogleraar Paul Verhaeghe in zijn recentste boek *Onbehagen* uit om die verhouding tussen individu en maatschappij grondig te analyseren. Bachrouri’s onvrede met de manier waarop persoonlijke ambities worden gefnuikt door de maatschappij kan een voorbeeld zijn van wat Verhaeghe ‘onbehagen’ noemt. Meer algemeen kan dat onbehagen ontstaan in het spanningsveld tussen wat de maatschappij eist en oplegt, en datgene wat wij daar als individu tegen kunnen inbrengen om onszelf vrije mensen te noemen.

Verhaeghe: ‘De paradox is dat we in het Westen enerzijds in het paradijs leven, waar de meesten een grote welvaart kennen, terwijl er anderzijds een breed gevoel leeft van wat ik onbehagen noem. Is dat onbehagen terecht? Of betekent het dat we watjes zijn geworden, die niet meer tegen een stootje kunnen? Die vraag beantwoord ik in het boek objectief, op grond van wetenschappelijke cijfers. En helaas bevestigend. Als je kijkt naar de evolutie van de psychosociale gezondheidsindicatoren, dan zie je dat die in België, net als in de andere West-Europese landen, van jaar tot jaar slechter worden. Het onbehagen uit zich in burn-outs, stress, langdurige ziekte, tal van stoornissen waar mensen van kindsaf door geplaagd worden, maar ook in onverdraagzaamheid, extremisme en geweld.’

Hoe komt dat?

‘Vervolgens komen de belangrijke vragen. Hoe komt dat? En wat kunnen we veranderen?’

Om het antwoord te vinden, staat Verhaeghe consequent en zeer gedocumenteerd stil bij zowel de mens die naar autonomie streeft als bij de samenleving die het individu onvermijdelijk mee bepaalt. Hij betreft de samenleving bij de psychologie en bij de diagnose van de malaise die velen treft. Daarbij wijst hij het neoliberalisme, dat sinds de jaren 80 opgang maakt, met de vinger. Het zorgde ervoor dat het economische denken in al de aspecten van het maatschappelijke leven binnendrong. Het onderwijs, onze arbeid, zelfs onze relaties hebben te lijden onder principes zoals efficiëntie, winstbejag, groei en rendement.

‘De klemtoon wordt de laatste decennia te veel op het individu gelegd. Alsof we de klimaatproblematiek of de ongelijkheid zelf moeten oplossen. Dan kan het niet verwonderen dat er reactie op komt van een vrij grote groep die zegt dat de maatschappij het maar moet oplossen, en die zelf afhaken. Je moet geen genie zijn om te beseffen dat de waarheid de twee omvat: de maatschappij bestaat uit individuen en het individu weerspiegelt zich aan de idealen van de maatschappij. Verandering moet op beide vlakken gerealiseerd worden. Economische vooruitgang bracht na de Tweede Wereldoorlog vrijheid en welzijn. Maar zeker sinds 2000 werkt dat mechanisme alleen nog in het globale zuiden. Bij ons gaat de groei naar beursgenoteerde bedrijven die voornamelijk voor zichzelf zorgen.’

Verhaeghe gelooft niet in een collectivisering waarbij alles in groep geregeld wordt, maar nog minder in verdere individualisering. Hij ziet mogelijkheden in een synthese tussen autonomie en verbondenheid. ‘Veel mensen zijn die individualisering beu. Ze gaan groepen opzoeken en zich verbinden.’ Bij de filosoof Hegel leent Verhaeghe zelfs het woord verzoening. ‘Verzoening betekent een zich actief toe-eigenen van de sociale wereld, in de wetenschap dat ook een moderne samenleving onvolkomenheden en conflicten met zich meebrengt, maar dat burgers daarop kunnen ingrijpen dankzij de nieuwe mogelijkheden die hun ter beschikking staan.’ Wie weet zorgt de generatie van Bachrouri wel voor die actieve verandering? ●

VR – 4 OKT – 19.30
Doe maar niet
Amir Bachrouri
Asse, Oud Gasthuis,
02 456 01 60

VR – 4 OKT – 20.00
Onbehagen
Paul Verhaeghe
Overijse, CC Den Blank,
02 687 59 59

Van hippie tot datingapp

Kunnen we het tussen oorlogen en crisissen door ook nog even over de liefde hebben? Zoë Gray, de nieuwe director of exhibitions bij Bozar, pichtte het idee al in haar sollicitatiegesprek. Het resultaat *Love is Louder* is niet wollig, maar bitterzoet.

TEKST Tom Peeters – FOTO Yoko & John, Susan Wood

Love is Louder is de eerste tentoonstelling die Zoë Gray cureert voor Bozar. Al pingpongend met haar nieuwe baas Christophe Slagmuylter had ze hem uitgedaagd. Durfde hij in een van België's meest prestigieuze cultuurhuizen een themaexpo over de liefde aan? ‘De samenleving polariseert en verhardt. We hebben het voortdurend over geweld en oorlog, over klimaatproblemen. Zonder dat te negeren, wilde ik opwerpen dat het veel te weinig gaat over dingen die er echt toe doen.’

Het ontbreekt Gray, een Britse die al jaren in Brussel woont, niet aan daadkracht. Voordien was ze aan de slag als senior curator bij Wiels, waar ze veelal expo's rond één specifieke hedendaagse kunstenaar uitbouwde. ‘Toch heb ik al thematisch gewerkt. Voor de Biënnale van Rennes cureerde ik tien jaar geleden *Play Time*, een expo over spelen. Om bij zo'n breed thema het overzicht te bewaren, is het belangrijk je onderwerp goed af te bakenen. Ik heb me beperkt tot de liefde tussen mensen én werk vanaf eind jaren 60, ook omdat *The Summer of Love* een keerpunt voor ons perspectief op de liefde vormde.’

Bitterzoet

De tentoonstelling is opgesplitst in drie delen. Het eerste focust op de romantische liefde, die samen met het traditionele gezin onder druk staat. Het tweede op vriend- en verwantschap. Het derde op liefdevolle acties in de maatschappij. Gevraagd naar een voorbeeld van elk moet Gray even nadenken. Met in totaal tachtig kunstenaars, zowel usual suspects zoals Louise Bourgeois en Marina Abramović (en Ulay, die een kruisboog op haar hart richt) als minder voor de hand liggende namen, is dat geen sinecure. Ze noemt een video van de Brusselse kunstenaar Ariane Loze, die onderzocht hoe we

in een rol kruipen om een liefdespartner te vinden en er zo een mismatch kan ontstaan tussen de realiteit en het imago dat we van onszelf delen. ‘Het resultaat is een kritische blik op datingapps die een idealistisch beeld van de liefde voorschotelen, maar vaak niet meer zijn dan pogingen van multinationals om privédata te ontfutselen. Noem het een hyperverbonden vorm van kapitalisme.’

Daarnaast wijst ze ons op een videodiptiek van de Aziatisch-Amerikaanse kunstenaar Patty Chang. ‘Het lijkt dat ze aan het kussen is met haar moeder en haar vader, maar als je beter kijkt, merk je dat ze een ui aan het uitwisselen zijn. Eens je beseft dat ze elkaar voden valt het taboe weg.’ Gray's keuzes hebben vaker een bitterzoete ondertoon. Neem de tijdslijn waarmee de Libanese kunstenaar Omar Mismar toont hoe twee mannen tijdens een autorit in Beiroet elkaars hand vasthouden en wanneer ze dat niet doen, omdat ze dat in bepaalde wijken niet durven. ‘Het wordt voorgesteld als een spel. Er is dus opwinding. Maar tegelijk is het intriest dat ze de hele tijd moeten oppassen om hun liefde te tonen.’ Als laatste voorbeeld grijpt Gray terug naar het campagnebeeld: het schilderij *Le joli mois de mai* van de Belgische popartkunstenaar Evelyne Axell. ‘Het is gemaakt in 1970 en koppelt onze zoektocht naar vrijheid en liefde aan maatschappelijke verandering, want liefde bestaat niet alleen tussen twee personen, maar ook in een gemeenschap, als een basis-houding om de andere te benaderen.’

Vrouwelijke inhaalbeweging

Opvallend is het aantal vrouwen in haar selectie. Die vielen door een pertinente *male gaze* lang tussen de plooiën van de kunstgeschiedenis. ‘Terwijl in mijn ervaring vrouwen veel meer dan mannen kunst maken over de liefde. Natuurlijk, 80 procent van de kunst die je de voorbije 20 jaar te zien kreeg in Bozar was van de hand van mannen. Een inhaalbeweging lijkt ingezet nu Gray – zo benadrukt ze – samen met vier vrouwelijke collega's op het voorplan treedt. ‘Er zitten geen mannelijke curatoren in mijn team. In het begin waren sommigen wat sceptisch, maar hun vrees bleek ongegrond. ●

12 OKT TOT 5 JAN
Love is Louder
Brussel, Bozar, www.bozar.be

Van zuid- naar noordrand, dwars door Brussel

Met de Zenne beschrijven we de enige rivier die zowel in de zuid- als in de noordrand haar plaats heeft verworven. Vanuit Wallonië loopt ze via Beersel, Drogenbos en Sint-Pieters-Leeuw door Brussel naar Vilvoorde. Na zowat 11 km zuidrand en 6 km noordrand mondt ze voorbij Mechelen, aan het befaamde Zennegat, uit in de Dijle.

TEKST Luc Vander Elst – FOTO Filip Claessens

De Zenne is een regenrivier, haar debiet schommelt naargelang de hoeveelheid neerslag. Overstromingen behoren dus altijd tot de mogelijkheden. Om dat zoveel mogelijk te voorkomen, werden de oevers vaak verstevigd of ingedijkt. De waterkwaliteit van de Zenne is er de laatste jaren op vooruitgegaan, maar er zit nog te veel vervuiling op de waterloop waardoor die nog onvoldoende scoort voor waterplanten, vissen en andere natuur. De toekomstplannen voor de rivier zijn talrijk. Zo bracht Halle de voorbije jaren de rivier dichterbij de mensen met drie Zenneterrassen. Het project Zinderende Zenne en een strategisch project rond de Zennevallei willen de waterloop beter inrichten. Met het Life-project Belini investeert ook Europa. Het is maar een greep uit de plannen voor de Zenne(vallei).

Zennebeemden

De rivier loopt de Vlaamse Rand binnen in een bedrijvenszone in Buizingen en vormt daar een tijdlang de grens tussen

Sint-Pieters-Leeuw en Beersel. Voorbij de Stationsstraat in Lot slingert ze zich tussen de restanten van de vroegere textielabriek Scheppers. De fabrieksschoorsteen van de vroegere wolfabriek, vandaag een woonproject, valt op, want bovenop glimt een kunstwerk met 22 vergulde vogels in het zonlicht.

De Zenne ligt hier diep ingesneden in het landschap en beide oevers worden in bedwang gehouden door stenen wanden. Wat verderop verdwijnt die oeverversteviging. Vanaf hier kun je sinds enige tijd kajakken op de Zenne. De peddelroute begint aan de Zennestraat en loopt tot net voorbij het centrum van Drogenbos over een afstand van 6,3 km. Je peddelt er door een zone waar de Zenne zich van haar mooiste en meest natuurlijke kant toont. Hier kan ze fijn meanderen door de natste zones. De overheid wil de rivier in deze zone nog meer ruimte geven. Daarvoor zijn al enkele oeverzones van de Zenne in overheidshanden gekomen. De Zennebeemden van Lot tot de grens met Beersel-Drogenbos zijn

behoorlijk overstromingsgevoelig, met alle nadelen van dien voor de bewoning en de landbouw. Het is een mooi wandelgebied dat in de toekomst ook een belangrijke rol kan spelen als mogelijke bufferzone bij grote wateroverlast.

Domein Calmeyn

Op de grens met Beersel loopt de Zenne naast het privédomein van de familie Calmeyn naar Drogenbos. Het achterste deel van het domein Calmeyn ligt nog op Beersels grondgebied. Hier bestaan plannen om met een brug over de Zenne de wandelmogelijkheden in het gebied te verbeteren. Het domein Calmeyn zelf bevat een mooi kasteel dat nog op zoek is naar een nieuwe toekomst. De regelgeving van verschillende overheidsinstanties komt hier samen. Het zal erop aankomen om met al die overheidsinstanties samen tot een mooi, toekomstgericht resultaat te komen dat voor iedereen, privé en publiek, een mooie win-win kan opleveren. Beersel is partner in het Nationaal Park Brabantse Wouden. Zou het domein Calmeyn bijvoorbeeld geen mooie toegangspoort voor die Brabantse Wouden kunnen worden?

Verderop vormt de Zenne de grens tussen Drogenbos en Sint-Pieters-Leeuw. Met in Drogenbos op de rechteroever het Felix Art & Eco Museum en het natuurgebiedje Het Moeras en in Sint-Pieters-Leeuw op de linkeroever de voormalige papierfabriek Catala, waarvan straks alleen nog de beschermde directeurswoning en de watertoren te zien zullen zijn. In 1792 werd hier op de Zenne een watermolencomplex gebouwd dat later uitgroeide tot de papierfabriek Catala. Sinds 2015 is de site verlaten. Het terrein van ruim 18 ha zal worden ontwikkeld als bedrijvenszone. Zo is het ook ingekleurd op het gewestplan, maar het is maar de vraag of het verstandig is om vandaag nog een bedrijventerrein in te plannen dat midden in een overstromingsgevoelig gebied ligt. Bovendien is het qua mobiliteit vooral aangewezen op toegankelijkheid met de auto. Krijgen we hier een bedrijventerrein dat nog voor het wordt gebouwd al niet meer van deze tijd is? Want

FR De la périphérie sud à la périphérie nord, en passant à travers Bruxelles

Avec la Senne, nous décrivons la seule rivière qui s'est imposée à la fois dans la périphérie sud et dans la périphérie nord. Depuis la Wallonie, elle traverse Bruxelles jusqu'à Vilvoorde en passant par Beersel, Drogenbos et Sint-Pieters-Leeuw. Après environ 11 km au sud et 6 km au nord, à l'endroit du célèbre Zennegat, elle se jette dans la Dyle. La Senne est une rivière pluviale dont le débit fluctue en fonction des précipitations. Les inondations sont donc toujours possibles. Pour les éviter au maximum, les berges ont souvent été renforcées ou endiguées. La qualité de l'eau de la Senne s'est améliorée ces dernières années, mais il y a encore trop de pollution dans le cours d'eau pour qu'il soit d'une qualité suffisante pour les plantes aquatiques, les poissons et autres espèces naturelles. Les projets d'avenir pour la rivière sont nombreux.

📍 De Zenne

hoe men het ook draait of keert, er zal veel extra verharding komen op deze laaggelegen plek in de vallei en dat heeft altijd invloed op de overstromingsgevoeligheid in de ruime omgeving. De waterkrachtcentrale die jaren geleden op de Zenne werd geplaatst, zou het Catala Business Park wel wat groene energie kunnen aanreiken.

Houtloods Parmentier

De Zenne loopt in een koker onder de E19 door om via de Humaniteitslaan te meanderen naar haar *onderduikpunt* op de grens tussen Drogenbos en Vorst. In Haren-Buda komt ze weer aan de oppervlakte en gaat ze op weg naar Vilvoorde: breed, maar met zware oeververstevingen om te voorkomen dat ze zou gaan meanderen. Ze loopt eerst onder het viaduct van Vilvoorde en daarna onder de nieuwe Salangaanbrug door, genoemd naar de scoutstotem van Frederik Vanclooster, die in 2020 overleed na een ongelukkige val in het kanaal. De Vilvoordenaars kozen de naam als eerbetoon aan de jongeman.

In haar brede keurslijf gaat het verder langs het project Vier Fontein, waar het industriële verleden van Vilvoorde plaatsmaakt voor gemengde functies als wonen, onderwijs, recreatie, winkelen en bedrijvigheid. Het oude industriële hart krijgt hier een hippe look. Verderop gaat de Zenne ondergronds. In de buurt zijn enkele oude Zenne-armen blootgelegd. Milieukundig bieden die niet de sterkste troeven, maar het park biedt wel ruimte voor wandelen, fietsen, spelen en toch wat meer natuur en

waterbergingsopties. Langs het vlonderpad kun je via de oude Zennearm wandelen tot bij de Europabrug. En hou het eens in de gaten: vroeger was dit voor de huizen aan de linkerkant hun 'achterkant', want niemand zag die gevels. Sinds de aanleg van het park krijgen meer en meer van die 'achterkanten' een opfrisbeurt en worden het net zo goed voor-gevels. Het mooie houten pad kan stilaan wel wat onderhoud gebruiken, maar brengt ons bij het monumentale Tuchthuis en wat verderop bij de opvallende sport- en speelvelden met de prachtige muurtekeningen

“Zou het domein Calmeyn geen mooie toegangspoort voor het Nationaal Park Brabantse Wouden kunnen worden?”

en oneliners onder de Europabrug. De echte Zenne zit hier jammer genoeg ondergronds en komt pas na de parking van het Portaelsziekenhuis bij de Houtkaai opnieuw aan de oppervlakte. Daar krioelt het van de watervogels, maar ook de industriële dumping valt er op: betonbalken, nadars en omgevallen hekken leveren geen fraai zicht op. Hier ging begin dit jaar de iconische houtloods van Parmentier tegen de vlakte; om veiligheids- en gezondheidsredenen en op bevel van burgemeester Bonte. De grote betonvlakte eronder ligt er nog en biedt een mooie kans op extra ontharding, maar het terrein is nog altijd eigendom van de familie Parmentier en de toekomstplannen zijn onzeker.

Asiat en Darse

We moeten de Zenne nog even laten lopen op een plek waar we niet bij kunnen. Afgesloten terrein, deels op het grondgebied van Grimbergen, en de opties om hier alsnog opnieuw voorrang te geven aan industrie in plaats van aan water, geven stof tot nadenken. Het leerproces over klimaat en ecologie verloopt kennelijk toch nog zeer moeizaam bij sommige doelgroepen. Verderop kunnen we de Zenne weer volop volgen en loopt ze tussen de sites Asiat en Darse door. Op de Asiat-site had het Belgisch leger tot 2009 zijn Arsenaal voor Instrumenten en Apparaten voor Telecommunicatie. Na een periode van leegstand, een school en een asielcentrum kocht Vilvoorde in 2018 het terrein van 6 ha met 20.000 m² gebouwen aan. Sedert 2022 vind je hier creatieve en tijdelijke invullingen: bars, kunst, beginnende bedrijven. Het Asiat Park is nu een openbaar park waar iedereen welkom is. Vilvoorde wil er de verharde wegen tot een minimum terugbrengen en meer ruimte geven aan natuur en bos. Asiat moet een groene oase en een belevingspark worden. Aan de overkant van de Zenne stelt eigenaar Engie het gebied Darse naast de koeltorens voor de volgende 25 jaar ter beschikking van de stad. De site is vandaag overwoekerd en ligt braak, maar wordt toegankelijk gemaakt en natuurlijk ingericht. Beide parken worden op termijn met elkaar verbonden via een voetgangersbrug over de Zenne en de nieuwe natuurparken doen meteen een mooie verbinding ontstaan met het verderop gelegen natuurgebied Dorent, waar de Zenne langs loopt vooraleer ze in Eppegem de Vlaamse Rand verlaat. ●

PODIUM

THEATER

DI - 1 OKT - 20.00

Patricia

Meise, GC De Muze van Meise, 02 892 24 40

Adjusting Hope

Dirk Roofthoof, Nabou Claerhout & Thomas Janssens

WO - 2 OKT - 20.30

Grimbergen, CC Strombeek, 02 263 03 43

ZA - 19 OKT - 20.00

Kraainem, GC de Lijsterbes, 02 721 28 06

ZA - 26 OKT - 20.00

Asse, Oud Gasthuis, 02 456 01 60

Sartre & de Beauvoir

Frank Focketyn & Sien Eggers

VR - 4 OKT - 20.30

Vilvoorde, CC Het Bolwerk, 02 255 46 90

DO - 10 OKT - 20.30

Dilbeek, CC Westrand, 02 466 20 30

ZA - 5 OKT - 20.30

Mamamanie

Julie Delrue

Tervuren, CC De Warandepoort, 02 766 53 47

DO - 10 OKT - 14.00

Op cruise

De Lassies

Jezus-Eik, GC de Bosuil, 02 657 31 79

VR - 11 OKT - 20.30

Broos

Fred Delfgaauw

Overijse, CC Den Blank, 02 687 59 59

15 EN 16 OKT - 20.00

Hoog in de lucht

Sven De Ridder Company

Meise, GC De Muze van Meise, 02 892 24 40

La vie et l'amour

Chris Lomme & Mathias Vergels

VR - 18 OKT - 20.30

Hoeilaart, GC Felix Sohie, 02 657 05 04

ZA - 19 OKT - 20.15

Alsemberg, CC de Meent, 02 359 16 00

DO - 24 OKT - 20.00

De Miskenden

Lazarus

Wezembeek-Oppem, GC de Kam, 02 731 43 31

ZA - 26 OKT - 20.00

Josse Jnr.

LOD & Robin/ Ahilan Ratnamohan

Zaventem, CC De Factorij, 02 307 72 72

ZA - 26 OKT - 20.30

Voor Hetzelfde Geld

Het Farcetheater/ Jan Schepens, Katja Retsin, Peter Van Asbroeck e.a.

Vilvoorde, CC Het Bolwerk, 02 255 46 90

DO - 31 OKT - 20.30

Ensor est un fou/ Ensor is zot

Dries Vanhegen & Serge Fey

Grimbergen, CC Strombeek, 02 263 03 43

KIDS

WO - 2 OKT - 15.00

Blue & Co. Imaginary Friends

familiefilm

Jezus-Eik, GC de Bosuil, 02 657 31 79

Aorta (9m-3j)

De Spiegel

ZO - 6 OKT - 11.00 EN 15.00

Alsemberg, CC de Meent, 02 359 16 00

ZO - 13 OKT - 11.00 EN 15.00

Wezembeek-Oppem, GC de Kam, 02 731 43 31

WO - 30 OKT - 11.00 EN 15.00

Grimbergen, CC Strombeek, 02 263 03 43

ZO - 6 OKT - 14.00

Kinderhoogdag

Kraainem, GC de Lijsterbes, 02 721 28 06

ZO - 6 OKT - 15.00

Morgen is 1 keer slapen (+3j)

Klein Drama

Asse, Oud Gasthuis, 02 456 01 60

ZO - 6 OKT - 17.00

Mobi Mobi (+6j)

Collectief Fiat

Kraainem, GC de Lijsterbes, 02 721 28 06

ZO - 6 OKT - 19.00

Bos Op Stelten. Torenhoo

(3-12j)

familiefestival

Grimbergen, Prinsenbos, 02 263 03 43

ZA - 12 OKT - 19.00

K par K (+8j)

Cie Sacorde

Vilvoorde, CC Het Bolwerk, 02 255 46 90

ZO - 13 OKT - 10.30

Verschrikkelijke Ikke 4

familiefilm

Tervuren, CC De Warandepoort, 02 766 53 47

ZO - 13 OKT - 11.00 EN 15.00

Maan (+2j)

Het Wol

Vilvoorde, CC Het Bolwerk, 02 255 46 90

ZO - 13 OKT - 15.00

Pong (+5j)

Steven Solo

Linkebeek, GC de Moelie, 02 380 77 51

ZA - 19 OKT - 19.00

Bro's (+6j)

Dimitri Leue

Asse, Oud Gasthuis, 02 456 01 60

ZO - 20 OKT - 11.00

Stokpaardprins (+3j)

4Hoog

Jezus-Eik, GC de Bosuil, 02 657 31 79

ZO - 20 OKT - 11.00

Kom hier (+6j)

Ultima Thule

Sint-Genesius-Rode, GC de Boesdaalhoeve, 02 381 14 51

ZO - 20 OKT - 13.30

Familiëdag Bos (+2,5j)

met Shenanigans, IRRooTaa en PAPzakken

Dilbeek, CC Westrand, 02 466 20 30

ZO - 20 OKT - 15.00

Rommelpaard (+3j)

4Hoog

Meise, GC De Muze van Meise, 02 892 24 40

ZA - 26 OKT - 19.00

Heroes (+8j)

Laika

Grimbergen, CC Strombeek, 02 263 03 43

MA - 28 OKT - 15.00

The Little Mermaid (+9j)

Vilvoorde, CC Het Bolwerk, 02 255 46 90

🕒 Aorta (6/10, 13/10, 30/10)

DO - 17 OKT - 20.30

Jelle Van Giel Quartet

Jazz at Felix'

Hoeilaart, GC Felix Sohie, 02 657 05 04

VR - 18 OKT - 14.00

Ladies of the Sixties

opening seniorenweek

Dilbeek, CC Westrand, 02 466 20 30

VR - 18 OKT - 20.15

Roland 80. Theatertour 2024

Alseberg, CC de Meent, 02 359 16 00

VR - 18 OKT - 20.30

Brahms & Beethoven

VBSO en Marie François o.l.v. Rik

Ghesquière

Zaventem, CC De Factorij, 02 307 72 72

ZA - 19 OKT - 20.00

Smells like Memories

live rockumentary over Nirvana

Zaventem, CC De Factorij,

02 307 72 72

Wajdi Riahi Trio

JazzLab

ZA - 19 OKT - 20.00

Meise, GC De Muze van Meise, 02 892 24 40

VR - 25 OKT - 20.15

Alseberg, CC de Meent, 02 359 16 00

ZO - 20 OKT - 11.00

Simon-Pierre Pollin.

Pianorecital

Asse, Oud Gasthuis, 02 456 01 60

ZO - 20 OKT - 14.30

Dex in 't groot

Barbara Dex

Vilvoorde, CC Het Bolwerk,

02 255 46 90

ZO - 20 OKT - 20.00

Gloaming

Scala & Kolacny Brothers

Sint-Pieters-Leeuw, Sint-Lutgardiskerk,

02 371 22 62

WO - 23 OKT - 20.30

Ahmet Aslan

Vilvoorde, CC Het Bolwerk, 02 255 46 90

DO - 24 OKT - 14.00

Margriet & Celien Hermans

Sint-Genesius-Rode, LDC De Boomgaard,

02 381 14 51

VR - 25 OKT - 20.00

Ghosts

Bert Dockx

Ternat, CC De Plotter, 02 582 44 33

Love Lies Bleeding (20/10)

VR - 25 OKT - 20.00

Galaconcert met special guest Jo Lemaire

Koninklijke Muziekkapel van de Gidsen

Zaventem, CC De Factorij, 02 307 72 72

VR - 25 OKT - 20.30

LüpaGangGang & Base-12

Jazz dubbelconcert

Wemmel, GC de Zandloper, 02 460 73 24

VR - 25 OKT - 20.30

Song Circle

Marble Sounds, Isbells, Chantal Acda &

Venus in Flames

Vilvoorde, CC Het Bolwerk, 02 255 46 90

ZA - 26 OKT - 20.00

Bimdek

Matthysen, Mosuse & Van Ballaert

Meise, GC De Muze van Meise, 02 892 24 40

ZO - 27 OKT - 15.00

Brieven aan componisten

Stefaan Degand, Bram Nolf & Florestan

Bataillie

Beersel, Huis Herman Teirlinck,

huisvanhermanteirlinck.be

ZO - 27 OKT - 15.00

La Cenerentola

Triomphe de l'art

Zaventem, CC De Factorij, 02 307 72 72

FILM**Fremont**

DI - 1 OKT - 20.30

Grimbergen, CC Strombeek, 02 263 03 43

DI - 15 OKT - 20.30

Dilbeek, CC Westrand, 02 466 20 30

DI - 1 OKT - 20.30

Sons

Dilbeek, CC Westrand, 02 466 20 30

DI - 1 OKT - 20.00

Priscilla

Zaventem, CC De Factorij, 02 307 72 72

DI - 1 OKT - 20.00

Human Forever

Alseberg, CC de Meent, 02 359 16 00

WO - 2 OKT - 20.00

The Fall Guy

Overijse, CC Den Blank, 02 687 59 59

One Life

WO - 2 OKT - 20.00

Tervuren, CC De Warandepoort, 02 766 53 47

DI - 15 OKT - 20.00

Zaventem, CC De Factorij, 02 307 72 72

Bad Boys. Ride or Die

ZO - 6 OKT - 20.00

Alseberg, CC de Meent, 02 359 16 00

MA - 7 OKT - 20.00

Vilvoorde, CC Het Bolwerk, 02 255 46 90

WO - 16 OKT - 20.00

Overijse, CC Den Blank, 02 687 59 59

DI - 8 OKT - 20.30

La contadora de películas

Dilbeek, CC Westrand, 02 466 20 30

DI - 8 OKT - 20.00

Holy Rosita

Zaventem, CC De Factorij, 02 307 72 72

DI - 8 OKT - 20.00

Jagten

Tervuren, CC De Warandepoort, 02 766 53 47

DI - 8 OKT - 20.30

Upon Entry

Grimbergen, CC Strombeek, 02 263 03 43

WO - 9 OKT - 20.00

Skunk

Overijse, CC Den Blank,

02 687 59 59

MA - 14 OKT - 14.30

Spoorloos

Vilvoorde, CC Het Bolwerk, 02 255 46 90

Laatste Ronde

MA - 14 OKT - 20.00

Vilvoorde, CC Het Bolwerk, 02 255 46 90

DI - 29 OKT - 14.00

Dilbeek, CC Westrand, 02 466 20 30

DI - 15 OKT - 14.00

A Man Called Otto

Linkebeek, GC de Moelie, 02 380 77 51

DI - 15 OKT - 20.30

Hypnosen

Grimbergen, CC Strombeek, 02 263 03 43

DO - 17 OKT - 14.30

Close

Meise, GC De Muze van Meise, 02 892 24 40

Alseberg, CC de Meent, 02 359 16 00

DO - 17 OKT - 15.00 EN 20.00

Aller/retour

Wezembeek-Oppem, GC de Kam, 02 731 43 31

ZO - 20 OKT - 20.00

Love Lies Bleeding

Alseberg, CC de Meent, 02 359 16 00

MA - 21 OKT - 20.00

Club Zero

Vilvoorde, CC Het Bolwerk, 02 255 46 90

DI - 22 OKT - 20.00

Wicked Little Letters

Zaventem, CC De Factorij, 02 307 72 72

The Bikeriders

DI - 22 OKT - 20.30

Dilbeek, CC Westrand, 02 466 20 30

ZO - 27 OKT - 20.00

Alseberg, CC de Meent, 02 359 16 00

Tatami

DI - 22 OKT - 20.30

Grimbergen, CC Strombeek, 02 263 03 43

DI - 29 OKT - 20.30

Dilbeek, CC Westrand, 02 466 20 30

WO - 23 OKT - 20.00

Kingdom of the planet

of the apes

Overijse, CC Den Blank, 02 687 59 59

MA - 28 OKT - 20.00

Deadpool & Wolverine

Vilvoorde, CC Het Bolwerk, 02 255 46 90

MA - 28 OKT - 20.30

Stop Making Sense

Grimbergen, CC Strombeek, 02 263 03 43

DI – 29 OKT – 20.30

Emilia Pérez

Grimbergen, CC Strombeek, 02 263 03 43

WO – 30 OKT – 20.00

Ghost Busters. Frozen Empire

Overijse, CC Den Blank, 02 687 59 59

DO – 31 OKT – 19.45 EN 22.00

Nacht van de Horror

Alseberg, CC de Meent,
02 359 16 00

EXPO

TOT 7 OKT

Glen Vanderbeke.

Mighty Magnolia

Wemmel, GC de Zandloper, 02 460 73 24

12 OKT TOT 5 JAN

Love is Louder

Brussel, Bozar, www.bozar.be

TOT 14 OKT

**Janot Michiels,
Jose Konings & Stefaan
Vanbellingen**

Alseberg, CC de Meent, 02 359 16 00

15 TOT 29 OKT

Mike Claeys

Alseberg, CC de Meent, 02 359 16 00

24 OKT TOT 1 DEC

**Véronique Bissay.
Op reis**

Asse, Oud Gasthuis, 02 456 01 60

25 OKT TOT 15 DEC

Resilience screenings

Grimbergen, CC Strombeek, 02 263 03 43

25 OKT TOT 16 JAN

**Elen Braga.
Als een leeuw in een kooi**

Grimbergen, CC Strombeek, 02 263 03 43

TOT 31 OKT

Lena De Waegenare

Kam kiest voor Kunst

Wezembeek-Oppem, cafetaria GC de Kam,
02 731 43 31

TOT 3 NOV

Rebelse echo's

Gaasbeek, Kasteel van Gaasbeek,
www.kasteelvangaasbeek.be

TOT 21 DEC

Sybren Vanoverberghe. Musa

Zaventem, CC De Factorij, 02 307 72 72

TOT 19 JAN

**Hans/Jean Arp & Sophie
Taeuber-Arp. Friends, Lovers,
Partners**

Brussel, Bozar, www.bozar.be

VARIA

DI – 1 OKT – 20.00

Hof van Assisen

Michel Jordens

Hoeilaart, GC Felix Sohie, 02 657 05 04

DI – 1 OKT – 20.30

Dit is Europa

Hendrik Vos & Frans Grapperhaus

Jezus-Eik, GC de Bosuil, 02 657 31 79

DO – 3 OKT – 19.30

Nederlands is keileuk

taalquiz

Wezembeek-Oppem, GC de Kam, 02 731 43 31

VR – 4 OKT – 19.30

Doe maar niet

Amir Bachroui

Asse, Oud Gasthuis, 02 456 01 60

VR – 4 OKT – 20.00

Onbehagen

Paul Verhaeghe

Overijse, CC Den Blank, 02 687 59 59

ZO – 4 OKT – 20.00

De Schrijfwijzen

Het Groot Dictee heruitgevonden

Sint-Pieters-Leeuw, landhuis De Viron,
02 371 22 62

ZA – 5 OKT – 14.00

Repair Café

Grimbergen, CC Strombeek,

info@repaircafegrimbergen.be

WO – 9 OKT – 19.30

Oorlog in Oekraïne

Pater Karel Stautemans & Rudi Vranckx

Grimbergen, CC Strombeek, 0486 39 05 51

ZA – 12 OKT – 19.00

Puzzelen is plezant

Wezembeek-Oppem, GC de Kam, 02 731 43 31

DI – 15 OKT – 14.00

In onzen tijd

Lucien Van Impe & Roger De Vlaeminck

Overijse, CC Den Blank, 02 687 59 59

WO – 16 OKT – 20.00

Wij zijn Europa

Lieve Blancaaert

Zaventem, CC De Factorij, 02 307 72 72

CULTUUR

🕒 Sting

Bloeddoorlopen ogen

De laatste avond van oktober is het Halloween en organiseert CC de Meent een filmmarathon die de toeschouwers de stuipen op het lijf moet jagen. Tijdens de Nacht van de Horror staan er twee horrorfilms op het programma die na elkaar worden vertoond. Welke films dat zijn, kan het publiek mee bepalen. Tot 24 oktober kan iedereen via de website van de Nacht van de Horror zijn/haar favoriete films kiezen.

Voor de vertoning van 19.45 uur nemen de films *Sting* en *Abigail* het tegen elkaar op. In de gloednieuwe film *Sting* ontdekt het rebelse meisje Charlotte op een stormachtige nacht een klein spinnetje dat ze besluit te houden als huisdier. Maar al snel verandert het charmante wezentje in een gigantisch, vleesetend monster.

Abigail is ook een film uit 2024, en gaat over een jonge ballerina die door een groep criminelen wordt ontvoerd omdat ze de dochter is van een machtige figuur uit de onderwereld. Alleen zijn de ontvoerders er zich niet van bewust dat het meisje naast een schattige ballerina ook een bloedorstige vampier is.

Voor de vertoning van 22 uur kan het publiek kiezen tussen twee nagelbijters. In de veelbesproken *Winnie-the-Pooh: Blood and Honey* keert de volwassen geworden Christopher Robin terug naar het bos om zijn vrouw voor te stellen aan zijn oude vrienden uit de Poeh-verhalen, niet wetende dat die compleet zijn verwilderd en losgeslagen. In de horrorkomedie *Slotherhouse* is het dan weer geen beer maar een schattige luiaard in een studentenhuus die voor verrassingen zorgt. Het slome knuffelbeest blijkt een moordenaar.●

TEKST Michaël Bellon

DO – 31 OKT – 19.45 EN 22.00

Nacht van de Horror

Alseberg, CC de Meent,
www.nachtvande horror.be

FAVORIETEN VAN

Barbara Mora
Varela

MOOISTE PLEK

IN MEXICO

Coyoacán,
kunstenarsplek
in Mexico City.

FAVORIET GERECHT

Pozole (gekruid
soep).

MOOISTE

HERINNERING AAN

MEXICO

Mijn onverge-
telijke oma.

vader en hun dochters deel. Meer nog: zij en mijn moeder zijn vriendinnen geworden.’

Blijven doorgaan, ook wanneer het tegenzit. Het is een levenshouding die haar vader haar meegaf. Mede daardoor slaagde ze in haar studies aan de Koninklijke Militaire School. Zeventien jaar was Barbara officier in het Belgisch leger, vandaag werkt ze als security manager voor een farmaceutisch bedrijf. Mocht er morgen een oorlog uitbreken, dan staat ze klaar als reserviste. ‘Mijn jaren in het leger waren een onbetaalbare leerschool. Ik kwam in vele landen, leerde omgaan met allerlei moeilijke situaties en maakte vrienden voor het leven.’

De doden vieren

Hoewel ze niet lang in Mexico woonde, slaat ze de feestdag *Día de los Muertos* – Dag van de Doden – nooit over. ‘Op 1 november maken we thuis een altaar met foto’s en lievelingsgerechten van onze overleden dierbaren. Op die dag halen we herinneringen aan de overledenen op. Het is onze manier om hun leven te blijven eren.’ Een andere Mexicaanse gewoonte waarvan ze houdt, heet *quinceañera*. ‘Het is een groot feest opgedragen aan meisjes die vijftien worden. Samen met familie en vrienden vieren zij de mijlpaal van jongvolwassenheid.’

Strijdbare (groot)moeder

Barbara Mora Valera heeft een zoon van 11 jaar en een dochter van 10. De geboorte van haar kinderen waren een keerpunt. ‘Je gaat anders naar het leven kijken. Je grootste bekommernis is dat er niets met hen gebeurt en dat jezelf gezond mag blijven zodat je er voor hen kunt zijn. Ik wil de wereld waarin mijn kinderen opgroeien, kunnen volgen. Ik doe mijn best om mee te zijn met de digitale media. Mijn kinderen en ik volgen cybersecurity training, zodat zij op de hoogte zijn van de gevaren van de virtuele wereld. Zij leren ook fake news van echte informatie te onderscheiden. Welke wereld willen wij voor onze kinderen en kleinkinderen? We moeten waakzaam zijn, want de rechten van de vrouwen staan opnieuw onder druk. Ik wil niet dat mijn dochter moet vechten voor verworvenheden waarvoor de vorige generaties vrouwen, zoals mijn moeder en grootmoeder, streden.’ ●

Blijven doorgaan

‘Wij mogen de klok niet terugdraaien.’ Barbara Mora Varela heeft het over vrouwenrechten. Een nobel doel dat ook haar Mexicaanse grootmoeder en moeder na aan het hart lag.

TEKST Nathalie Dirix - FOTO Filip Claessens

Barbara Mora Valera uit Overijse was vier toen ze vanuit Mexico naar België kwam. ‘Tijdens het wereldkampioenschap voetbal in 1986 in Mexico werd mijn mama stapelverliefd op een Belgische man. Hij coördineerde de verslaggeving voor een persagentschap. Het duurde niet lang of de twee tortelduifjes besloten om samen in België een leven op te bouwen. Een hele stap, want ze hadden allebei al een gezin. Het belette hen niet om

hun hart te volgen. Vandaag, 37 jaar later, zijn ze nog steeds samen en stapelverliefd.’

Reserviste

Mora Valera praat met veel respect en liefde over haar stiefvader. ‘Voor mij is hij een echte vader. Ik vind het geweldig dat wij er de voorbije jaren in geslaagd zijn om één grote familie te vormen. Aan onze familiefeesten nemen nu ook de eerste vrouw van mijn

EN Keep on going whatever life throws in your way

Hailing from Mexico, Barbara Mora Valera was only four when she arrived in Belgium. Her father’s advice, keep on going, even when things get tough, had a formative influence on this Overijse resident’s life. This determination was instrumental in her graduation from the Royal Military Academy. She served as an officer in the Belgian army for seventeen years and now works as a security manager for a pharmaceutical company. In the event of war, she is ready to answer the call as a reservist. And with the threat to women’s rights now on the rise again, she emphasises the importance of vigilance, asking: what kind of world are we leaving for our children and grandchildren?